

ท่านบารมี

ทานบารมี

อันว่า	ทานคือ	การให้
ด้วยเหตุ	จูงใจ	สูงส่ง
มิได้	จำเพาะ	เจาะจง
บอกบ่ง	เพียงวัด-	อุทยาน
เนื้อแท้	คือความ	เสียสละ
มานะ	มุ่งหน้า	กล้าหาญ
แม้ไม่	มีทรัพย์	ศฤงคาร
ก็ให้	แรงงาน	ช่วยกัน
และไม่คิด	เอาเปรียบ	ผู้ใด
ยอมให้	ลดหย่อน	ผ่อนผัน
เอ็นดู	กรุณา	สละห่วง
มุ่งมั่น	สถาน-	การณ์ไกล
ประโยชน์	ส่วนรวม	ไม่เว้น
คิดเห็น	เป็นสิ่ง	ยิ่งใหญ่
ส่วนตัว	ยอมสละ	ละไป
มอบให้	เพื่อสร้าง	บารมี

ทานบารมี

โดย

พร รัตนสุวรรณ

จัดพิมพ์โดย

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

สงวนลิขสิทธิ์

● มโนปุพพกมา ฌมมา ●

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาน

หนังสือ

ผู้เขียน

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ครั้งที่ ๑

เจ้าของผลงาน

ผู้อำนวยการ

บรรณาธิการ

ผู้จัดการ

ผู้จัดหาทุน

ผู้จัดรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ออกแบบปก

คณะพิสูจน์อักษร

ผู้ประสานงาน

ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องหนังสือ

อิเล็กทรอนิกส์

เจ้าของลิขสิทธิ์

ทานบารมี

พร รัตนสุวรรณ

สิงหาคม ๒๕๖๓

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาน

ศรีเพ็ญ จตุฑะศรี

ผ่องผิว พัฒนประภาพันธุ์

ทวิ ลีลาเวชบุตร

ชลิกา โรจนโกศล

ศมานันท์ ถนัดธรรมกุล

บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาน

สอาด แก้วเกษ

สุภาณี หงส์เงิน

ทวิ ลีลาเวชบุตร

กิตติ รัตนศรีวิจิตร

นริศ เรเชียงแสน

ศุภกฤต ลีลาเวชบุตร

พงษ์เพชร อมรสิทธิ์

ดร.นันทพล โรจนโกศล

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ

๔๗/๒ ถ.สามเสน บางลำพู

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕

หนังสือ “ทานบารมี” เล่มนี้
มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ
จัดทำขึ้นใหม่ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
(E-Book) เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

คำนำ

หนังสือเรื่องทานบารมี ที่ได้เขียนครั้งนี้ก็เพื่อเป็นหนังสือ ส.ค.ส. สำหรับปี ๒๕๓๓ และที่ได้เลือกเรื่องนี้ก็เพราะได้เห็น พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ซึ่งได้ทรงประทานให้กับที่ประชุมพุทธสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๓๖ ที่พุทธสถานจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ จากพระราชดำรัสอันนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้น้อมระลึกถึงพระบารมีที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญตลอด ตั้งแต่ทรงเสวยราชย์จนตราบเท่าทุกวันนี้ และเป็นທີ່ประจักษ์ชัดแก่ปวงชนชาวไทยทั่วประเทศ พระบารมีของพระองค์ ได้ทรงปกป้องคุ้มครองชาติไทยให้มี เอกราช มีอธิปไตย มีความปลอดภัย มีความร่มเย็นเป็นสุข ถึงแม้ว่าคนส่วนใหญ่จะมีความยากจนเดือดร้อนด้วยภัยต่าง ๆ อยู่บ้าง แต่ถึงกระนั้นก็ไม่ร้ายแรงถึงกับ

จะอยู่กันไม่ได้เลย และในเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดทั้งประเทศอื่นๆ ที่เขาไม่ได้มีพระมหากษัตริย์ เหมือนกับของเราแล้ว ยิ่งเห็นได้ชัดว่า เพราะพระบารมีปกเกล้าแก่ๆ ปวงชนชาวไทยจึงมีความร่มเย็น เป็นสุข มีความปลอดภัย มีเอกราช มีอธิปไตย

และอีกประการหนึ่ง จากพระราชดำรัสที่พระองค์ ได้รับสั่งไว้ นั้น ได้ทรงชี้ให้เห็นถึงต้นเหตุแห่งปัญหาของความทุกข์ยากลำบาก ตลอดทั้งภัยพิบัติต่างๆ ว่าเกิดขึ้นมาเพราะอะไร? ซึ่งเมื่อกกล่าวโดยสรุปก็คือ เป็นเพราะคนไทยส่วนใหญ่เห็นผิดเป็นชอบ ไม่มีการสละประโยชน์สุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของคนอื่น มีแต่จะก่อกรรมทำเข็ญให้เกิดความทุกข์ยากลำบากแก่คนอื่น และแก่ส่วนรวมของประเทศชาติ เพราะความเห็นแก่ตัว ถ้าหากคนทั้งหลายจะละความเห็นผิดเป็นชอบ และคิดเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนรวมแล้วประเทศไทยก็จะเป็นประเทศที่อยู่กันอย่างมีความสุข อยู่กันอย่างอุดมสมบูรณ์ และจะปราศจากภัยพิบัติทุกอย่างด้วย

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า ถ้าคนไทยทั้งหลายจะได้มีโอกาสศึกษาถึงเรื่อง **ทานบารมี** ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้ ให้เข้าใจโดยทั่ว ๆ ไปกันบ้างแล้ว อันนี้ก็จะเป็นก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นอย่างยิ่ง

และอีกอย่างหนึ่ง ปวงชนชาวไทยทั้งประเทศ ได้เห็นประจักษ์ชัดแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทั้งหลายนั้น ได้ทรงบำเพ็ญทานบารมีมาตลอด โดยมีได้ทรงเห็นแก่ความเหน้อยยากลำบากส่วนพระองค์เลย พระองค์ทรงนึกถึงแต่จะช่วยประชาชนของพระองค์ให้อยู่เย็นเป็นสุข และมีความปลอดภัย เรามีตัวอย่างมหาราชผู้เป็นเสมือนหนึ่งพระโพธิสัตว์ ที่ได้ทรงบำเพ็ญทานบารมีว่ามีอานิสงส์อย่างไร ฉะนั้นเมื่อมาได้ศึกษาถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้ตรัสไว้ในเรื่องนี้ประกอบด้วยแล้ว อย่างน้อยก็จะทำให้บุคคลทั้งหลายซึ่งเปรียบเสมือนหนึ่งดอกบัวที่อยู่เหนือน้ำ หรืออยู่เสมอผิวน้ำ หรืออยู่ใต้น้ำเพียงเล็กน้อยนั้น เมื่อได้รับแสงอาทิตย์ คือคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ดอกบัวเหล่านี้ก็จะบานขึ้นมา นั้นหมายถึงว่า สังคมในปัจจุบันถึงแม้ว่าจะมืดมน

ไปบ้างก็จริง แต่ก็ไม่ถึงกับสิ้นหวัง คนที่เปรียบเหมือนดอกบัว
ที่พอจะบานได้นั้น ความจริงก็มีอยู่มากน้อย แต่เป็นเพราะ
ว่าเขาเหล่านี้ยังไม่ได้รับสัมผัสจากแสงพระอาทิตย์ คือคำ
สอนของพระพุทธเจ้าอย่างถูกต้องเท่านั้น เขาเหล่านี้จึงได้
มีดมตามคนส่วนใหญ่ไปบ้าง คำเตือนของในหลวงพร้อม
ทั้งได้ทรงชี้ให้เห็นถึงวิธีการแก้ไข ดังที่พระองค์ได้ตรัสไว้ในที่
ประชุมพุทธสมาคมทั่วประเทศครั้งนี้ นับว่าพระองค์ได้ทรง
ชี้แนะถึงวิธีการแก้ปัญหาไว้ให้อย่างดีที่สุดแล้ว ขอให้เราทั้ง
หลายช่วยกัน ดำเนินการตามวิธีที่พระองค์ได้รับสั่งไว้ในครั้ง
นี้เท่านั้น ปัญหาทุกอย่างก็จะแก้ไขได้หมด การที่ข้าพเจ้าได้
เขียนเรื่องทานบารมีเพื่อเป็นหนังสือส่งความสุขปีใหม่สำ
หรับ ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๒ ก็ด้วยเหตุผลดังที่ได้พรรณนามา
นี้แล.

พร รัตนสุวรรณ

๑๘ ธันวาคม ๒๕๓๒

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ (ชั่วคราว)

๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู กรุงเทพมหานคร

โทร. ๒๕๒๒๐๒๔ เข้าตรอกข้างร้านตัดเสื้อมิตรชาย

สารบัญ

หน้า

๑. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงห้วง
สังคมวิฤตเห็นผิดเป็นชอบ เตือนให้ละชั่ว
ค้ำจุนส่วนรวม ๑
๒. พระสูตรที่แสดงว่าผีและเทวดามี ความเชื่อว่า
ผีและเทวดามีเป็นรากฐานสำคัญของศีลธรรม ๑๘
๓. บารมี ๑๐ ๒๔
๔. การสร้างตัวก็คือการสร้างบารมี ๒๗
๕. นิธิกัณฐสูตร ว่าด้วยผลของการสร้าง
บารมี ๑๐ ๓๖
๖. บุญกิริยาวัตตุ ๑๐ ว่าด้วยวิธีการทำบุญ
มี ๑๐ อย่าง ๔๓
๗. บุญกิริยาวัตตุสูตร ว่าด้วยอนิสงส์ของ
บุญกิริยาวัตตุ ๔๕
๘. ทานบารมี การให้คือการได้ ๔๕

	หน้า
๙. อาทิตตสูตร ว่าด้วยผลของการให้ทาน	๘๕
๑๐. มัจฉริยสูตร ว่าด้วยวิบากของคนตระหนี่	๘๘
๑๑. ชัปปสูตร ขึ้นชื่อว่าการให้ทาน ทุกอย่าง ย่อมมีอานิสงส์ทั้งสิ้น	๙๑
๑๒. การให้ทานเป็นหลักสากล คำสอนว่าด้วย ผลของการให้ทาน ตามหลักคริสตศาสนา	๑๐๑

**พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงห่วงสังคมนิกฤตเห็นผิดเป็นชอบ
เตือนให้ละสิ่งชั่วค้ำจุนส่วนรวม**

ในหลวงทรงวิตก สังคมเปลี่ยนแปลง กลับยอมรับสิ่ง
ที่เคยเป็นความชั่ว ความผิด ปฏิบัติกันแบบไม่สะดุ้งสะเทือน
จนเกิดปัญหา ทำให้ชีวิตมีดมน เตือนชาวพุทธละสิ่งชั่วเพื่อ
ค้ำจุนส่วนรวม สัมมนาใหญ่สมาคมพุทธศาสนา เรียกร้อง
พรรคการเมือง-รัฐบาลให้เอาใจใส่ศาสนามากขึ้น

เมื่อเวลา ๐๙.๐๐ น. วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๓๒ ที่พุทธสถานเมืองเชียงใหม่มีการประชุมสมาคม
พุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักรครั้งที่ ๓๖ ในการเปิดประชุม
นายประภาศน์ อวยชัย นายกสมาคมพุทธศาสนาแห่ง
ประเทศไทย อัญเชิญพระบรมราชาบาทของพระบาท

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานเป็นพิเศษในการประชุมครั้งนี้มีเนื้อความว่า:-

“ข้าพเจ้ายินดีด้วยที่สมาคมพุทธศาสนาทั้งหลายมาประชุมหารือกัน ด้วยเรื่องพุทธศาสนากับความเปลี่ยนแปลงของสังคม การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกคือ ทุกวันนี้ ความคิดอ่านและความประพฤติหลาย ๆ อย่างที่แต่ก่อนถือว่าเป็นความชั่ว ความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับ และพากันประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้สึกละสังเกตอนจนทำให้เกิดปัญหา และทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนมีดมนลงไป ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหน้าที่ของชาวพุทธจะต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักการให้มั่นคง ที่จะไม่ทำสิ่งใด ๆ ที่ชั่ว ที่เสื่อม ต้องกล้าและบากบั่นที่จะทำในสิ่งที่เป็นความดี ความถูกต้อง และความเป็นธรรม เพื่อให้ผลความประพฤติดีปฏิบัติชอบบังเกิดเพิ่มพูนขึ้น และคำจูนส่วนรวมไว้ไม่ให้เสื่อมทรุดลง หากให้กลับฟื้นคืนดีได้เป็นลำดับ จึงขอฝากไว้เป็นหัวข้อในการประชุมด้วย”

จากนั้น สมเด็จพระธีรญาณมุนี เจ้าคณะภาค ๑ กรรมการมหาเถรสมาคม ให้โอวาทว่า หากมีเหตุการณ์ อะไรที่ทำให้พุทธศาสนาเกิดความวุ่นวาย ขอให้พุทธศาสนิกชนช่วยกันปกป้อง เพื่อให้ประเทศไทยเป็น แผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง และจะทำให้ประเทศชาติบริสุทธิ์ หากทุกคนละความชั่วตั้งใจทำความดี

นายไพรัตน์ เดชะรินทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัด เชียงใหม่ กล่าวว่า ขณะนี้จำนวนวัดในจังหวัดเชียงใหม่ มี ถึง ๑,๒๓๗ วัด มีวัดร้าง ๙๗๒ แห่ง จำนวนพระภิกษุ ๓,๙๖๐ รูป สามเณร ๗,๐๘๒ รูป แต่ปัญหาสังคมในจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้นทั้งในตัวเมืองและชนบท ในเมืองมีความแออัด มีนักลงทุนสร้างอาคารสูงเพื่อทำธุรกิจ ขณะเดียวกันมีนักอนุรักษ์ต่อต้านในชนบท เกษตรกรขายผลผลิตได้ไม่ดีและหันมาขายที่ดินกันมากขึ้น จากข้อมูลในปี ๒๕๓๐ มีการเปลี่ยนมือผู้ถือครองที่ดินจำนวน ๑๗,๐๐๐ ราย และในปีนี้มีเพิ่มมากถึง ๔๔,๐๕๔ ราย ซึ่งส่วนใหญ่จะทำเป็นที่พัก สนามกอล์ฟ จะเห็นได้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น ขณะนี้มอเตออร์ไซด์

มีจำนวนเพิ่มขึ้นปีละ ๒๐๐,๐๐๐ คัน รถปิกอัป ๑๐,๐๐๐ คัน ทำให้ถนนในตัวจังหวัดมีไม่พอ ปัญหาจราจรในเชียงใหม่ขณะนี้กำลังเหมือนกรุงเทพฯ

“การตัดไม้ทำลายป่า จากการสำรวจใน ๑๑ จังหวัด ภาคเหนือพบว่า จังหวัดเชียงใหม่เป็นอันดับ ๑ ที่ ๒ คือ แม่ฮ่องสอน ลำปาง แพร่ และพะเยาตามลำดับ อันนี้น่ากลัวมาก เพราะป่าไม้ในภาคเหนือเป็นต้นน้ำลำธารให้เกษตรกรในภาคกลางด้วย ทางด้านการศึกษา นักเรียนที่จบ ป. ๖ ได้ศึกษาต่อ ๒๐% เท่านั้น ในชนบทมีปัญหาขาดอาหาร แต่ตัวเมืองมีปัญหาโรคเอดส์ นับวันจังหวัดเชียงใหม่จะมีปัญหาด้านจิตใจมากขึ้น ปัญหาเหล่านี้องค์การทางพุทธศาสนาต้องช่วยแก้ไขด้วย” นาย ไพรัตน์กล่าว

พระเทพเวที จากวัดพระพิเรนทร์ กรุงเทพฯ บรรยายพิเศษเรื่อง “พุทธศาสนากับสังคมที่เปลี่ยนแปลง” ว่า ในพุทธกาลพุทธศาสนาเป็นฝ่ายรุก แต่ปัจจุบันกลับถูกระงับจากสังคมที่เปลี่ยนแปลง และหลังจากที่รัฐบาลดึงการศึกษาไปจากพระ ทำให้พระหันมา

รักษาแบบแผนประเพณีเน้นพิธีกรรมความศักดิ์สิทธิ์ ขณะเดียวกันสังคมภายนอกก็มุ่งที่จะเดินตามฝรั่ง ได้รับความเจริญทางด้านวัตถุเข้ามา ชาวบ้านก็กู้หนี้ยืมสินเพื่อความอวดไ้มากขึ้น ซึ่งจะเห็นว่าความเจริญของประเทศ ไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ประชาชนจึงขาดค่านิยมที่ดี คอยแต่รอความช่วยเหลือจากภายนอก เช่น ต่างจังหวัดต้องการความช่วยเหลือจากกรุงเทพฯ ขณะที่กรุงเทพฯ ต้องการความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

พระเทพเวที กล่าวว่า ความเจริญอย่างรวดเร็วทำให้คนมีความเครียด ผิดหวัง เหนงา เบื่อชีวิตมากขึ้น จะเห็นว่าปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทางเพศ ยาเสพติด ก็เพิ่มขึ้น อัตราการฆ่าตัวตายเป็นที่น่าวิตก ดังนั้น พุทธศาสนาต้องนำสังคมไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง และเป็นผู้นำทางจิตใจของคนในสังคมให้ได้ ขณะเดียวกันพระสงฆ์ต้องสร้างความเข้มแข็งทางความรู้ ทันต่อชาวสารบ้านเมือง และปรับจิตใจให้ได้รับความเจริญอย่างถูกต้องด้วย

เวลา ๑๓.๓๐ น. วันเดียวกันมีการอภิปรายเรื่อง “ข้อคิดเห็น และการดำเนินงานในการทำนุบำรุงส่งเสริม พระพุทธศาสนา ผู้อภิปรายคือ พระธรรมมหาวิธานุวัตร เจ้าคณะกรุงเทพฯ นายนำทรัพย์ จันทรหอม ผู้อำนวยการกอง ศาสนูปถัมภ์กรมการศาสนา นายแสง จันทรังาม อดีตคณบดี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นายสมพร เทพสิทธิ์า ประธานงานสมาคมพุทธศาสนาที่วราชอาณาจักร พระธรรมมหาวิธานุวัตร กล่าวว่า ความหนักแน่นของรัฐที่จะ เอาใจใส่ต่อพุทธศาสนามีน้อยมาก สมาคมพุทธศาสนาต่าง ๆ มีแต่ตั้งแผนไว้ จึงดูเหมือนว่า พุทธศาสนาในไทยกำลังถอย หลัง ทั้งที่จริงมีการพัฒนาแต่น้อย อย่างไรก็ตาม ปัญหาพระ และชีที่ปลอมบวชนั้น ทำให้วงการสงฆ์และชีพลอยเสื่อมเสีย ไปด้วย ขณะนี้ มีการเช่าโรงแรม / เช่าบ้านเพื่อออกเรียไรเงิน แต่หลังจากที่สารวัตรพระได้จับกุมทำให้พระปลอมเบาบาง ลงไปมาก

พระธรรมมหาวิราณวัตร กล่าวว่า แนวทางที่จะส่งเสริมพุทธศาสนาจะต้องมองทิศทางทางการเมืองด้วย และต้องจับตามองพรรคการเมืองอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ต้องบำรุงศาสนสถานให้การศึกษาแก่เยาวชน และสร้างมโนธรรมให้เกิดขึ้นกับคนที่เข้าไปในวัด

นายนำทรัพย์ กล่าวว่า จากข่าวที่ปรากฏอยู่ในขณะนี้ ทำให้ข้าราชการในกรมการศาสนาถูกบั่นทอนกำลังใจอย่างมาก ทุกคนทำงานโดยไม่ได้หวังอะไร ขณะเดียวกันข้าราชการในกรมการศาสนาเองก็ไม่ได้พัฒนาให้ทันสมัย ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จึงมีการดึงคนจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเข้าไปแทนที่ ซึ่งทำให้คนในกรมการศาสนาไม่พอใจ การพัฒนางานพระพุทธศาสนาจึงไม่ดีพอ รวมทั้งรัฐบาลก็ไม่มีนโยบายที่แน่นอนในการส่งเสริมพระพุทธศาสนา ไม่เห็นความสำคัญที่จะวางแผนพัฒนาพระพุทธศาสนา

นายสมพร กล่าวว่า แม้ว่าสภาพพัฒน์จะกำหนดให้มีการพัฒนาจิตใจในทุกหน่วยงาน แต่ไม่มีหน่วยงานใดปฏิบัติได้ เพราะขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง อย่างไรก็ตาม

ตาม ขณะนี้คณะอนุกรรมการอนุรักษ์วัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เตรียมเสนอแผนพัฒนาวัฒนธรรมและจริยธรรมแห่งชาติ โดยจะให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในเร็ว ๆ นี้ และจากมติของคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นวันส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมด้วย

นายแสง กล่าวว่า พุทธศาสนิกชนถ้าไม่เข้าถึง พระพุทธศาสนาอย่าแท้จริงแล้ว การทำนุบำรุงศาสนาก็จะไม่ได้ผล

พระดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ดังที่ได้นำมาลงไว้ในหนังสือเล่มนี้ จะเห็นได้ชัดว่า พระองค์ทรงเข้าใจสภาพแห่งสังคมของพสกนิกรของพระองค์ในปัจจุบันนี้ อย่างไร ถึงแม้จะเป็นพระดำรัสสั้น ๆ ก็จริง แต่ก็ทำให้เข้าใจถึงสภาพสังคมในปัจจุบันนี้ได้ทั้งหมดอย่างแจ่มชัดมาก และได้แลเห็นถึงความวิตกห่วงใยของ

พระองค์ที่มีต่อพสกนิกรเพียงไร และนอกจากนี้เรายังเห็นได้ชัดอีกว่า ปัญหาความยุ่งยากตลอดทั้งความเดือดร้อนนานาประการที่นับวันแต่จะมีมากขึ้นนั้น มีสาเหตุมาจากอะไร? และจะแก้ไขอย่างไร? นับว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราทั้งหลายทรงมีพระปรีชาญาณแหลมคมทรงมองเห็นปัญหาต่างๆ ได้ทะลุปรุโปร่ง และเป็นการแน่นอนว่า ถ้าไม่แก้ไขปัญหาเรื่องเห็นผิดเป็นชอบของคนทั้งหลายให้ลดน้อยถอยลงไปได้แล้ว ปัญหาต่างๆ ที่จะนำความทุกข์ยากลำบากมาสู่ประชาชนนั้น ก็นับวันจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ด้วย

อนึ่ง นอกจากพระดำรัสที่นายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ได้นำมาอ่านในที่ประชุมพุทธสมาคมทั่วประเทศ ที่พุทธสถาน จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ และหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันอาทิตย์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ ได้ถ่ายทอดนำมาลงในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้นั้น ยังมีทัศนคติของบรรดาพระเถระและท่านผู้รู้ทั้งหลายท่าน จากทัศนคติของท่านเหล่านี้ก็เห็นได้ชัดว่า ปัญหาสังคมได้เกิดขึ้น

เพราะอะไร? และควรจะแก้ไขอย่างไร? ซึ่งในเมื่อกล่าวโดยสรุปแล้วก็คือ ทำอย่างไรจึงจะแก้ความเห็นผิดเป็นชอบ หรือ พุดอีกนัยหนึ่ง คือ สิ่งที่เป็นความชั่ว แต่กลับเห็นเป็นความดี เห็นผิดเป็นถูก หรือพุดอีกนัยหนึ่งว่า ทุกวันนี้คนส่วนใหญ่เกือบจะทั้งโลก มีค่านิยมที่ผิดในเรื่องต่างๆ กันมากมาย นี่คือนิยามปัญหาใหญ่ และทางที่จะสามารถแก้ไขได้ก็มีอยู่ทางเดียวคือ ต้องอาศัยคำสอนในทางศาสนาเท่านั้น ทางอื่นไม่มี แต่ปัญหาสำคัญก็มีอีกว่า ทุกวันนี้คำสอนในทางศาสนา ไม่ว่าจะ เป็นพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น ไม่มีอิทธิพลต่อคนทั้งหลายเหมือนในสมัยก่อน ถ้าจะฟังมีอยู่บ้าง ก็คือ คนที่มีพื้นฐานในทางจิตใจดีมาก่อน ซึ่งเมื่อพุดตามหลักพุทธศาสนาก็คือ ต้อง เป็นคนที่เคยมีบารมีมาแล้วตั้งแต่ในอดีตชาติ เช่นคนใด ถ้าในชาติก่อนไม่เคยถือศีลได้เลย ไม่ว่าจะข้อไหน คือไม่เคยบำเพ็ญศีลบารมีมาตั้งแต่ชาติก่อน มาในปัจจุบันนี้ก็เป็นการยากมากที่จะสอน หรืออบรมให้คนเหล่านี้มีศีลธรรม หรือแม้จะใช้วิธีบังคับอย่างไร ก็เป็นการยากที่จะให้คนที่ไม่มีพื้นฐานเรื่องศีลมาเลยนี้ให้ถือศีลได้ในปัจจุบัน

และแม้ในข้ออื่น ๆ เช่นในเรื่องทานบารมี เนกขัมมบารมี สัจบารมี เป็นต้น ก็เช่นเดียวกัน คือถ้าคนไหนไม่เคยมีพื้นในเรื่องทานบารมีมาตั้งแต่อดีตชาติแล้ว ก็เป็นการยากมากที่จะสอนคนเหล่านี้ให้เป็นคนมีนิสัยเสียสละ ให้รู้จักทำบุญให้ทาน และถ้าไม่มีพื้นในเรื่องเนกขัมมบารมีมาก่อน ก็เป็นการยากที่จะสอนให้คนเหล่านี้สนใจฝึกสมาธิ เจริญวิปัสสนา หรือชกชวณให้เข้าวัด ถ้าไม่เคยมีพื้นในเรื่องสัจบารมีมาก่อน ก็เป็นการยากที่จะสอนคนเหล่านี้ให้เป็นคนมีสัจจะอย่างนี้เป็นต้น ฉะนั้นขอได้โปรดเข้าใจว่า คนที่มีนิสัยใจบุญ เป็นคนชอบอยู่ในศีลในธรรมนั้น บุคคลเหล่านี้ล้วนแต่ได้เคยสร้างบุญบารมีในเรื่องนั้น ๆ มาแล้วทั้งสิ้น

อนึ่ง ใครจะขอให้เข้าใจไว้อีกอย่างหนึ่งว่า ถ้าโลกในปัจจุบันนี้โดยส่วนรวมยังเลวร้ายอยู่เรื่อย ๆ เช่นนี้ ภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งความอดอยาก หูพริกขี้หนุ่ยและภัยธรรมชาติอื่น ๆ ก็จะมีมากขึ้น ขอให้สังเกตว่า คนที่ได้ดีมีเงินทองหรือใหญ่โตมีอำนาจมากแค่ไหนก็ตาม ถ้าสิ่งที่เขาได้มานั้นส่วนใหญ่ได้มาจากการเห็นผิด

เป็นชอบ คิดอยู่แต่ว่าทำอย่างไรจึงจะมีเงินมากๆ มีอำนาจ
มากๆ แล้วก็ใช้เงินและอำนาจเหล่านี้ไปในทางปรนเปรอ
ความสุขทางเนื้อหนังให้มากขึ้น คนเหล่านี้แม้จะมีเงิน มีอำ
นาจมีเกียรติใหญ่โตแค่ไหนก็ตาม ก็เชื่อว่าคนเหล่านี้จะมีความ
สุขจริงๆ ถ้าเรามองแต่ภายนอกเราจะเห็นว่า เขามีความสุขมี
ความอุดมสมบูรณ์ แต่ข้างในจริงๆ ของคนเหล่านี้จะมีปัญหา
ต่างๆ มากมาย คนที่ใกล้ชิดกับคนเหล่านี้จริงๆ เท่านั้นจึงจะ
รู้ว่า คนเหล่านี้ไม่มีความสุขจริงๆ เลย มีแต่ความสุขชั่วคราว
เท่านั้น และคนที่มั่งมีเหล่านี้ เขาก็มักจะเก็บความทุกข์ของ
ตัวเองมิให้คนอื่นเห็น ฉะนั้นคนส่วนใหญ่จึงได้เห็นผิดเป็น
ชอบ และมีค่านิยมที่ผิดๆ มากมายหลายเรื่อง

คนที่ เป็นโรคภัยไข้เจ็บเป็นโรคเรื้อรังรักษาไม่หายนั้น
เราก็เห็นอยู่แล้วว่าถึงแม้จะมีเงินมากมายสักเพียงไร ครอบ
ค้ำที่ร่างกายยังเป็นโรคอยู่ เงินก็ช่วยให้มีความสุขจริงๆ ไม่
ได้ เพียงแต่ช่วยบรรเทาความทุกข์ทรมาน ให้น้อยลงได้บ้าง
เท่านั้น และจะเทียบกับคนจนซึ่งพอมี พอกินไม่ถึงกับจ่ำรวย
แต่มีสุขภาพทางร่างกายแข็งแรง

สมบุญรณดี เราก็จะเห็นว่า คนจนที่ว่านี่มีความสุขยิ่งกว่า เศรษฐีที่โรคนั้นแน่นอน ข้อนี้ฉันใด คนที่มีจิตใจชั่วร้าย เต็มไปด้วยความโลภความอยากได้ไม่มีสิ้นสุด มีแต่ความเห็นแก่ตัว มีใจดำอำมหิต จะทำอะไรไม่ค่อย ได้นึกถึงความทุกข์ยากลำบากที่จะเกิดขึ้นแก่คนอื่นเพราะการกระทำของตนเอง คนประเภทนี้ก็เปรียบได้กับคนที่เป็โรคเรื้อรัง ฉะนั้นถึงแม้เขาจะมีสิ่งศรีสุขสักเพียงไรก็ตาม แต่ก็มีความสุขเทียบกันไม่ได้กับคนจนที่มีจิตใจสะอาด เป็นคนมีเมตตากรุณา เป็นคนมีคุณธรรม

คนทุกวันนี้ เมื่อคิดจะสร้างตัวสร้างฐานะให้ดีขึ้น เขาก็จะคิดแต่เพียงว่า ทำอย่างไรเขาจึงจะมีรายได้ดี มีอำนาจ มีชื่อเสียง และวิธีการของคนในปัจจุบันก็คือเขาจะเริ่มต้นด้วยการลงทุนเรียนหนังสือ หาวิชาความรู้ในอันที่จะนำไปประกอบอาชีพให้ได้มากที่สุดและให้ดีที่สุด เพื่อจะให้มียาได้ดีที่สุดเท่าที่เขาจะพึงทำได้ เพราะจุดมุ่งหมายของการดำเนินชีวิต ส่วนใหญ่จะไปอยู่ที่เงิน อำนาจ เกียรติ และกาม และในการกระทำทุกอย่างนั้น เขาก็จะไม่ค่อยคำนึงถึงในเรื่องศีลธรรมเท่าไรนัก จะเป็น

วิธีไหนก็ได้ จะเป็นบาปกรรมอย่างไรก็ได้ ขอให้ได้เงิน ได้สิ่ง
 ที่เขาต้องการก็แล้วกันเป็นอันใช้ได้ ความเห็นผิดเป็นชอบ
 เห็นชั่วเป็นดี เกิดขึ้นก็เพราะเขามีจุดหมายในการดำเนินชีวิต
 กันแบบนั้น อันนี้แหละคือภัยที่ใหญ่หลวง สิ่งทีในหลวงทรง
 วิดกห่วงใยก็คือเรื่องนี้ และพระองค์ทรงหวังว่าทางศาสนาจะ
 สามารถช่วยคลี่คลายปัญหาเหล่านี้ได้ เพราะเหตุนี้พระองค์
 จึงได้ตรัสเช่นนั้น แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าก็ได้กล่าวมาแล้วว่า
 เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะทุกวันนี้ศาสนาต่างๆ ไม่ค่อยมี
 อิทธิพลต่อคนในโลกเท่าไรนัก พูดย่างๆ ก็คือคนส่วนใหญ่
 ไม่ค่อยเชื่อคำสอนในทางศาสนา ฉะนั้นปัญหาสำคัญจึงอยู่
 ที่ว่า จะเริ่มต้นสอนศาสนากันอย่างไร? จึงจะทำให้คนทั้ง
 หลายเกิดศรัทธาเลื่อมใส และยินดีปฏิบัติตามหลักศาสนา ?

อนึ่ง ข้าพเจ้าก็ได้กล่าวมาแล้วว่า การที่จะสอนให้
 คนไหนมีศีลธรรมนั้น เขาจะต้องมีพื้นในเรื่องนั้นๆ มาตั้งแต่
 ชาติก่อน คือต้องเคยสร้างบารมีในเรื่องนั้นๆ มาแล้ว ขอ
 ให้สังเกตว่า ครั้งแรกพระพุทธเจ้าทรงคิดว่าจะไม่ทรงสอน
 ศาสนาให้กับใครๆ เพราะพระธรรมที่พระองค์ตรัสรู้

ซึ่งเป็นทางที่จะทำให้สัตว์โลกพันทุกข์ ได้จริง ๆ นั้นเป็นธรรมที่
ลึกซึ้งมาก สัตว์โลกเข้าใจยากมาก เป็นธรรมทวนกระแสของ
สัตว์โลก แต่ในเมื่อพระองค์ทรงพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง ก็เห็น
ว่า สัตว์โลกทั้งหลายที่มีธุลีคือกิเลสในดวงตาน้อยนั้นมีอยู่
คนในโลกเปรียบได้ กับดอกบัวสีเหล่า คนที่สามารถจะตรัสรู้
ในธรรมที่พระองค์ตรัสสอนนั้นมีอยู่ ถ้าหากพระองค์ไม่ตรัส
สอนคนเหล่านี้ก็จะเสียประโยชน์อันยิ่งใหญ่ไป ครั้นแล้วพระ
องค์ก็ได้ทรงตั้งปณิธานในอันจะสอนศาสนา จนกว่าศาสนา
ของพระองค์ จะเป็นปีกแผ่นแน่นหนามั่นคง สามารถสืบต่อ
ไปนานนับเป็นพัน ๆ ปี จึงจะทรงปรินิพพาน

เพราะฉะนั้นขอให้สังเกตว่า คนที่สามารถจะรับฟัง
คำสอนของพระพุทธองค์ และเกิดศรัทธาปสาทะและยินดี
ปฏิบัติตามคำสั่งสอนนั้น แม้ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่มาก ขอให้
เริ่มต้นเผยแพร่คำสอนให้ถูก ขอให้ดำเนินตามหลักการสอน
ซึ่งพระองค์ได้ทรงแสดงไว้แล้ว คือ เรื่อง **ทศพลญาณ** และ
เรื่องนี้ข้าพเจ้าก็ได้เขียนอธิบายไว้แล้ว ขอให้อ่านจากหนังสือ
เรื่อง **หลักการฝึกสมาธิ**

และเรื่องทศพลญาณ ซึ่งข้าพเจ้าได้เขียนไว้นานแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ หนังสือนี้ที่สำนักค้นคว้าทางวิญญาณในปัจจุบันก็ยังมีอยู่

ประเด็นสำคัญอีกอย่างก็คือ ผู้ที่จะทำการสอน หรือ ผู้ทำการเผยแผ่ศาสนานั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ในคำสอนของพระพุทธเจ้าจริงๆ พร้อมทั้งสามารถที่จะให้ความกระจ่างในปัญหาต่าง ๆ ที่เขาสงสัยได้ และจะต้องเป็นบุคคลที่คนทั้งหลายมีศรัทธาในตัวผู้สอนด้วย อันนี้สำคัญมาก ถ้าเริ่มต้นกันให้ถูกทางแล้ว การสอนศาสนาจะต้องได้ผลอย่างแน่นอน และอย่าลืมนึกว่าครั้งแรกอย่าเอาปริมาณ แต่ให้มุ่งเอาคุณภาพ คือสอนให้ได้ผลเสียก่อน ทำนองเดียวกับพระพุทธเจ้าทรงเริ่มสอนพระปัญจวัคคีย์ก่อน ฉะนั้นต้องทดสอบให้รู้แน่นอนเสียก่อนว่า สอนอย่างไรจึงจะได้ผล? และเรื่องที่จะต้องสอนมีอะไรบ้าง? อันนี้ต้องเตรียมไว้ก่อน แล้วต่อไปเราก็จะได้คนที่จะมาช่วยสอนช่วยเผยแผ่ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยวิธีการแก้ปัญหาสังคมที่คนส่วนใหญ่ เห็นผิดเป็นชอบ เห็นชั่วเป็นดีก็จะค่อยๆ หดไป และ

อีกอย่างหนึ่งอย่าลืมว่า จะสอนคนทั้งหมดให้กลับใจเป็นคนดีนั้นเป็นไปได้ ให้หวังผลแต่เพียงว่า เราจะค่อยๆ เพิ่มคนที่เป็นสัมมาทิฎฐิให้มากขึ้น และให้มีอิทธิพลเหนือคนที่เห็นผิดเป็นชอบ ขอให้สังเกตว่า ในสมัยครั้งพุทธกาล เมื่อพระพุทธเจ้าทรงเทศนากลับใจกษัตริย์ที่ไม่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม ให้เป็นกษัตริย์ที่ตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม กลับใจคนที่เป็นเศรษฐีขี้เหนียว เห็นแก่ตัว ชูตริตเอาเปรียบคนยากจนให้เป็นคนใจบุญ กลับใจนักรบผู้เหี้ยมโหดให้เป็นคนมีคุณธรรมเพียงไม่กี่คน แต่ผลที่เกิดแก่สังคมนั้นมีมากมาย ขอให้พยายามทำงานเผยแพร่วัฒนธรรมให้ได้ผล เหมือนอย่างทีพระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวกได้เคยทำมาแล้ว ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะไม่ได้ผลถึงขั้นสูงสุดเหมือนสมัยครั้งพุทธกาลก็ไม่มีไร เพียงแต่พยายามสอนให้คนส่วนใหญ่กลับใจเล็กเห็นผิดเป็นชอบ เล็กเห็นชั่วเป็นดี เพียงเท่านั้นก็ได้ผลมากมายแล้ว และไม่เหลือวิสัยที่จะพึงทำได้ แม้ในปัจจุบันนี้ ขอให้เริ่มต้นกันให้ถูกทางเท่านั้น

หนึ่งในอปถมกสูตร ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๓ (ม.ม. ๑๓/๑๐๑-๑๐๒ ฉบับสยามรัฐ) มีข้อความอยู่ตอนหนึ่งที่สำคัญมาก ซึ่งพระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ดังนี้ :

พระสูตรที่แสดงว่า

ผีและเทวดามี ความเชื่อว่าผีและเทวดามีเป็นรากฐานสำคัญ และจำเป็นในเรื่องศีลธรรม ผู้ที่ไม่เชื่อว่ามีเป็นมิจฉาทิฎฐิและได้เชื่อว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อพระพุทธศาสนาเป็นปฏิปักษ์ต่อพระอรหันต์ ผู้ที่ประกาศว่าผีและเทวดาไม่มี ได้เชื่อว่าเป็นผู้ประกาศอสังคหธรรมประกาศมิจฉาทิฎฐิ

“ดูกรคหบดีทั้งหลาย มีอยู่สมณพราหมณ์บาง พวกมีวาทะอย่างนี้ มีทิฎฐิอย่างนี้ว่า:-

๑. นตฺถิ ทินฺนํ การให้ทานไม่มีผล

๒. นตฺถิ อิญฺจํ การบูชาไม่มีผล
๓. นตฺถิ หุตฺติ การเคาะพญาไม่มีผล
๔. นตฺถิ สุกฺกาทุกฺกานํ กมฺมานํ ผลํ วิปาโก
ผลและวิบากของกรรมดีกรรมชั่วไม่มี
๕. นตฺถิ อยํ โลก โลกนี้ไม่มี (คือเห็นว่า
สัตว์ในโลกอื่น มาเกิดในโลกนี้ไม่ได้เพราะ
ตายแล้วสูญ)
๖. นตฺถิ ปโร โลก โลกอื่นไม่มี (คือเห็นว่า
สัตว์ในโลกนี้ไปเกิดในโลกอื่นไม่ได้เพราะ
ตายแล้วสูญ)
๗. นตฺถิ มาตา คุณของมารดาไม่มี
๘. นตฺถิ ปิตา คุณของบิดาไม่มี
๙. นตฺถิ โอบปาติกา พวกโอบปาติกะไม่มี
(คือเห็นว่าพวกผีและเทวดาไม่มี)
๑๐. นตฺถิ สมณพฺราหฺมณา สมฺมคฺคตา สมฺมาปฺฏิปนฺนา
เย อิมญฺจ โลกํ ปฺรญฺจ โลกํ สยํ อภิญฺญา สจฺจิกิตฺวา ปเว
เทนฺติ สมณพราหมณ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

ได้บรรลุลุทธิธรรมอันชอบ (คือบรรลุลูกอภิญญา มรรคผล และนิพพาน) กระทำให้แจ้งด้วยตนเองซึ่งโลกนี้ และโลกอื่นด้วยอภิญญา แล้วสอนให้ผู้อื่นรู้ได้ด้วยไม่มี (คือเห็นว่า ผู้ที่หมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ไม่มี หรือผู้ที่สำเร็จอภิญญาสามารถที่จะรู้เรื่องนรกสวรรค์ และสามารถที่จะมีหุทิพย์ตาทิพย์เห็นเจรจาติดต่อกับโอปปาติกะได้ และมีอิทธิปาฏิหาริย์อื่น ๆ ไม่มี เพราะผิดวิสัยธรรมชาติ)

ดูกรท่านคหบดีทั้งหลาย สมณพราหมณ์เหล่าใด มีวาตะอย่างนี้มีความเห็นอย่างนี้ สมณพราหมณ์เหล่านั้นเป็นอันหวังได้ว่า จะต้องเปื้อนหน้าในกุศลธรรม ๓ คือ กายสุจริต วจิสฺสุจริต มโนสุจริต และจะยึดถือปฏิบัติ อยู่แต่ในอกุศลธรรม ๓ คือ กายทุจฺจริต วจิสฺทุจฺจริต มโนทุจฺจริต ข้อนั้นเป็นเพราะเหตุไร? ก็เพราะสมณพราหมณ์ผู้เจริญเหล่านั้น ไม่เห็นโทษ ไม่เห็นความต่ำทราม ไม่เห็นความเศร้าหมองของอกุศลธรรมทั้งหลาย ไม่เห็นคุณค่าแห่งความบริสุทธิ์ของกุศลธรรมทั้งหลาย ก็ปรโลกมีอยู่แท้ ๆ เขากลับมีความเห็นว่าปรโลกไม่มี ฉะนั้น ความเห็นของเขาจึงจัดเป็นมิจฉาทิฏฐิ ความคิดของ

เขาก็จัดเป็นมิจฉาสังกับปะ ปรโลกมีอยู่แท้ๆ แต่เขากลับพูดว่าปรโลกไม่มี ฉะนั้น คำพูดของเขาจึงเป็นมิจฉาวาจา

อนึ่ง พระอรหันต์ทั้งหลายย่อมรู้อยู่แก่ใจว่า ปรโลกมีอยู่ ฉะนั้นผู้ที่ถือว่าปรโลกไม่มี จึงได้ชื่อว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อพระอรหันต์ทั้งหลายอีกด้วย ในเมื่อตนเองถือเช่นนั้นและสอนให้คนอื่นเชื่อตาม จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้ประกาศอสังกรรม และด้วยอสังกรรมที่ตนเองประกาศออกมาเช่นนั้น ย่อมจะเป็นเหตุให้ยกตนข่มคนอื่นอีกด้วย (อสังกรรมไม่คงทนต่อการพิสูจน์ และผู้ประกาศอสังกรรมใจย่อมไม่สูง ฉะนั้นเมื่อถูกคัดค้านก็มักจะใช้วิธีข่มผู้อื่นเพื่อเอาชนะ) และย่อมละศีลได้ง่าย ประพฤติอยู่แต่ในทางทุศีล ดูกรคบดีทั้งหลาย เพราะอาศัยมิจฉาภิภูจฺฉิเป็นปัจจัยย่อมก่อให้เกิดอกุศลธรรม ไม่น้อย ทีเดีย

อนึ่ง ในเรื่องปรโลกนี้ ท่านคบดีทั้งหลาย สำหรับคนที่ฉลาดทั้งหลายเขาย่อมคิดว่า ถ้าหากปรโลกไม่มี คนที่ทำบาบไว้ก็นับว่าปลอดภัยไป แต่ถ้าหากปรโลกมีจริงคนที่ทำบาบไว้ ตายไปแล้วก็จะเข้าถึงอบาย

ทุกติ วินิบาต นรก หรือถึงแม้จะไม่พูดถึงเรื่องปรโลก แต่คนที่มีความเห็นผิดและเป็นผู้ทุศีล ก็ย่อมจะถูกวิญญูชนติเตียนในโลกนี้เอง เพราะฉะนั้นคนที่มีความเห็นผิด จึงต้องประสบผลร้ายถึง ๒ ทางคือ ถูกติเตียนในโลกนี้ และเมื่อตายไปแล้วก็จะเข้าถึง อบาย ทุกติ วินิบาตและ นรกอีกด้วย

- อปัณณกสูตร ม.ม. ๑๓/๑๐๑-๑๐๒

ขอให้จดจำประโยคสุดท้ายไว้ให้ดี ที่พระพุทธองค์ตรัสว่า :-

“เพราะอาศัยมิจฉาทิฏฐิเป็นปัจจัย ย่อมก่อให้เกิดอกุศลธรรม บาปกรรมไม่น้อยทีเดียว”

และขอให้สังเกตคำบาลีตอนนี้อย่างนี้

เอวสิเม อเนเก ปาปกกา อกุสลา ธมฺมา สมฺภวนติ
มิจฉาทิฏฐิปัจจยา

เมื่อศึกษาพุทธพจน์เหล่านี้ให้เข้าใจดีแล้ว ก็ขอได้โปรดย้อนกลับไปอ่านพระดำรัสของในหลวง ที่รับสั่ง

ในวันประชุมพุทธสมาคมทั่วประเทศ ที่พุทธสถาน จังหวัด เชียงใหม่อีกครั้ง แล้วจะแลเห็นถึงพระปรีชาญาณของ ในหลวงว่าลึกซึ้งเพียงไร เหมาะสมแก่เหตุการณ์ในปัจจุบันนี้ อย่างไร

จากเรื่องโดยสังเขปดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น เรา จะได้ข้อพิสูจน์ในเรื่อง บารมี และในเรื่อง ดอกบัวสี่เหล่า กล่าวคือ พระดำรัสที่ในหลวงได้รับสั่งไว้นั้นก็ดี และพุทธพจน์ ในอปถมกสูตรทั้งหมดนั้นก็ดี ขอให้พิจารณาดูให้ละเอียด อ่านทบทวนหลาย ๆ ครั้ง แล้วเราก็จะเห็นว่า บุคคลที่เห็น ด้วยกับพระดำรัสและพุทธพจน์นั้นก็มิใช่น้อย ซึ่งพวกนี้ก็ เปรียบได้กับดอกบัวชนิดที่ไม่ใช่จมอยู่ใต้น้ำ ซึ่งไม่มีวันที่จะ โผล่ขึ้นมาเหนือน้ำได้เลยก็มีอยู่ คนพวกนี้พอจะแนะนำสั่ง สอนได้ แต่ต้องใช้เวลานานหน่อย และแล้วเราก็จะพบว่า มี บางคน พอได้อ่านเท่านั้นก็จะรู้สึกซาบซึ่งเห็นความจริงได้ ชัดเจน โดยไม่ต้องอธิบายเลย ซึ่งพวกนี้ก็เปรียบได้กับ ดอกบัว ชนิดที่อยู่เหนือพื้นน้ำแล้ว เพียงแต่ได้สัมผัสกับแสง อาทิตย์เท่านั้น ดอกบัวนั้นก็บานทันที แต่บางคนก็

อาจจะต้องอธิบายกันบ้างพอสมควร ก็เข้าใจซาบซึ้งและเกิดศรัทธาปสาทะ ซึ่งพวกนี้ก็เปรียบได้กับดอกบัวที่อยู่เสมอน้ำหรือใต้ผิวน้ำเล็กน้อย จะต้องใช้เวลาอบรมสั่งสอนพอสมควร จึงจะทำให้ดอกบัวเหล่านี้บาน คือทำให้คนเหล่านี้เกิดความซาบซึ้ง เกิดศรัทธาปสาทะในคำสอน และกลับใจเห็นผิดเป็นชอบได้

บารมี ๑๐

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า คนที่จะเข้าถึงคำสอนของพระพุทธเจ้า คือเกิดความเชื่อความเลื่อมใสและเกิดความเข้าใจแจ่มแจ้งในคำสอนของพระพุทธองค์จริง ๆ นั้นจะต้องเป็นคนที่มีบารมีในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน บารมีมีอยู่ ๑๐ อย่าง คือ :

๑. ทานบารมี การสะสมบุญด้วยการบริจาคทาน
๒. สีลบารมี การสะสมบุญด้วยการถือศีล
๓. เนกขัมมบารมี การสะสมบุญด้วยการพยายาม
หัดละกิเลส เช่น การบวช
การบำเพ็ญสมาธิวิปัสสนา

๔. ปัญญาบารมี การสะสมบุญด้วยการศึกษา
 วิชาการต่าง ๆ เพื่อให้เกิด
 ความรู้แตกฉานในวิชาการ
 นั้น ๆ
๕. วิริยบารมี การสะสมบุญด้วยการฝึกหัดให้
 เป็นคนมีความกล้าหาญ มี
 ความอุตสาหะวิริยะ
๖. ขันติบารมี การสะสมบุญด้วยการฝึกหัดให้
 มีความอดทน
๗. ศัจจบารมี การสะสมบุญด้วยการฝึกหัดให้
 เป็นคนมีสัจจะทั้งในการกระทำ
 และคำพูด
๘. อธิษฐานบารมี การสะสมบุญ ด้วยการตั้งความ
 ปรารถนาไว้อย่างมั่นคง สิ่งใด
 ที่ตั้งใจว่าจะต้องทำ จะต้อง
 พยายามทำไปให้สำเร็จ ไม่
 เปลี่ยนความตั้งใจ ไม่ย่อท้อ
 ไม่ว่าจะมีโอกาสอุปสรรคมากมาย
 ขนาดไหนก็ไม่เปลี่ยน
 จากความตั้งใจ

๙. เมตตาบารมี

การสะสมบุญ ด้วยการหัดให้
เป็นคนมีเมตตาต่อมนุษย์และ
สัตว์ทั้ง หลาย ไม่คิดร้าย ไม่
โกรธ ไม่เกลียดไม่ว่าใคร ๆ ให้
อภัยได้เสมอ และมีแต่ความ
หวังดี ปรารถนาดีต่อ
มนุษย์ และสัตว์ทั้งปวง

๑๐. อุเบกขาบารมี

การสะสมบุญ ด้วยการหัดให้
รู้จักวางเฉยไม่ยินดียินร้าย ไม่
ว่าจะมี ลาก เสื่อมลาภ มียศ
เสื่อมยศ มีสุข มีทุกข์ ได้รับ
การสรรเสริญหรือนินทา และ
หัดให้เป็นคนมีความเที่ยงธรรม
ไม่มีอคติ หัดทำใจให้เข้มแข็ง
เมื่อถึงคราวที่จะต้องพลัดพราก
จากสิ่งที่รัก หรือประสบสิ่งที่ไม่
รักไม่ชอบ หรือผิดหวัง หัดให้
เป็นคนที่รู้จักทำอะไรอย่างมี
เหตุผลทำได้อย่างพอดี ไม่มี
ความอ่อนแอเพราะ

ความรักหรือความสงสารอย่างนี้
เป็นต้น (อุเบกขาบารมี มีความหมาย
กว้างขวางมาก)

การสร้างตัวก็คือการสร้างบารมี

คนส่วนมากในปัจจุบันนี้เมื่อคิดจะสร้างฐานะให้
มั่นคง ก็จะนึกถึงแต่ว่า จะต้องพยายามสร้างฐานะทางการเงิน
และทางวัตถุอื่นๆ ไว้ให้พอ และให้มีความยั่งยืน เมื่อ
แก่แล้วแม้จะไม่ต้องทำงานก็มีกินมีใช้อย่างเพียงพอ ยามเจ็บ
ป่วยก็มีเงินพอที่จะนำมาเป็นค่ารักษา ตลอดทั้งสะสมทรัพย์
ไว้ให้ลูกหลาน การคิดสร้างฐานะของคนในปัจจุบันเกือบจะ
ทั้งโลก จะคิดกันแบบนี้เกือบทั้งสิ้น **นี่คือความมีดอย่างหนึ่ง
ที่ครอบงำสัตว์โลกอยู่** และนี่ก็คือภัยอันใหญ่หลวงอย่าง
หนึ่ง ที่คนเกือบทั้งโลกมองไม่เห็น

อันที่จริง การสร้างฐานะตามวิธีการอย่างที่คุณในโลก
กระทำกันอยู่นั้น พระพุทธเจ้าก็ได้ตรัสไว้เหมือนกัน และก็
ตรัสไว้มากด้วย เช่นพระองค์ตรัสว่า :-

ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด ย่อมตั้งตนได้ด้วยต้นทุนแต่น้อย เหมือนคนก่อไฟน้อยขึ้นจะนั้น (คือไฟกองน้อย จะกลายเป็นไฟกองใหญ่ขึ้นได้เสมอ ในเมื่อมีเชื้อเพลิงมากขึ้น)

อุปปกณปิ เมธาวิ

ปาภฏฺเณ วิจกฺขโณ

สมฺภูสฺสาเปติ อตฺตทานํ

อณฺุ อคฺคฺคว สนฺุธมํ

ผู้ขยันในหน้าที่การงาน ไม่ประมาท เข้าใจจัดการ เลี้ยงชีวิตสมควร (คือรู้จักใช้รู้จักจ่ายให้พอดีกับรายได้ และรู้จักเก็บรักษาทรัพย์ สะสมทรัพย์เอาไว้ใช้ภายหลัง และไม่ประพฤตินทางอบายมุข) ย่อมจะรักษาทรัพย์ที่หามาไว้ได้

อุฏฺฐาตา กมฺมชฺเยเยสุ

อปฺปมตฺโต วิชานวา

สมํ กปฺเปติ ชีวิตํ

สมฺภตํ อนฺุรกฺขติ

คนมีฐานะ (คือมีหน้าที่ มีงานที่จะต้องทำ) หมั่นทำการงานให้เหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้

ปฏฺวิฐปการี ฐฺรวา

อุฏฺฐาตา วินฺุทเต ธนํ

หนึ่งเป็นที่รู้จักกันว่า คนที่จะสร้างฐานะทางการเงินได้อย่างดีนั้น จะต้องเป็นคนที่มีความปัญญา มีความรู้ความสามารถ ในหน้าที่การงาน และจะต้องเป็นคนที่มีความดี มีโอกาสดี และมีผู้ร่วมงานดี อย่างนี้เป็นต้น จึงจะสามารถตั้งตัวได้ดี และเรื่องทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อย่าคิดว่าพระพุทธเจ้าไม่เคยตรัสสอนไว้เลย แต่ที่จริงแล้วพระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้มาก แต่ตรัสไว้ในรูปของพุทธภาษิตต่างๆ กัน เช่นใน **มงคลสูตร** พระพุทธเจ้าจะตรัสว่า คนที่จะมีมงคลอันสูงสุด คือมั่งมี ทรัพย์สมบัติ มีความสุขความเจริญนั้น หลักใหญ่ๆ ก็คือ:-

การไม่คบคนพาล การคบบัณฑิต การรู้จักบูชาสิ่งที่ควรบูชา (คือมีค่านิยมในทางที่ถูกที่ควร)

การอยู่ในประเทศอันสมควร (คืออยู่ในเมือง หรือในสถานที่ ๆ จะเอื้ออำนวยให้ได้รับการศึกษาดี มีบัณฑิตอยู่มาก หรืออยู่ในที่ ๆ จะสามารถประกอบอาชีพได้ดี อย่างนี้เป็นต้น) การได้ทำบุญไว้ในชาติก่อน การตั้งตนไว้โดยชอบ

การได้ศึกษามาก (พหุสัจจะ) การมีสติปยะ (คือ การมีความรู้ความชำนาญในวิชาการใดวิชาการหนึ่ง เพราะคำว่า สติปยะ ในทางพุทธศาสนานั้นหมายถึงการเรียนรู้วิชาใด ๆ ก็ตาม ถึงขั้นมีศิลปะในวิชานั้น ๆ เช่น ในสมัยครั้งพุทธกาล บางคนได้เรียนวิธีติดก่อนกรวด หรือก่อนหินใส่ไปไม้ จะให้เป็นรูปสัตว์หรือรูปอะไรก็ได้ ทำได้รวดเร็วทำได้ชำนาญ อย่างนี้จึงจะเรียกว่ามีศิลปะ อย่างนี้เป็นต้น) การมีวินัยดี (วินโย จ สุกฺกิชฺชิตฺ) ทั้งหมดที่กล่าวมานี้แต่ละอย่างนับว่าเป็นมงคลอันสูงสุด

ขอให้จดจำไว้ว่า คำว่าเป็นมงคลนั้น หมายความว่า เป็นเหตุให้มีความสุขความเจริญ ความมั่งคั่งสมบูรณ์ คำว่า **มีสิริมงคล** นั้นตามความเป็นจริงแล้ว มีความหมายดังที่กล่าวมานี้ ไม่ใช่สักแต่จะทำอย่างนั้นอย่างนี้แล้ว ก็ถือว่าเป็นสิริมงคล ซึ่งก็ไม่ทราบแน่ชัดว่า สิริมงคล ที่พูดกันนั้นหมายถึงอะไร ขอให้จำพุทธพจน์บทหนึ่งที่ พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า :-

สิริ โภคานมาสโย สิริเป็นที่มาของโภคะสมบัติ

คน คนที่จะมีมงคล ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในเรื่องมงคลสูตรนั้น เมื่อเห็นพุทธพจน์บทนี้แล้วก็จะเข้าใจ ความหมายได้ดีว่า คำว่าสิริหรือมงคลนั้นมีความหมาย อย่างเดียวกัน

เรื่องการสร้างฐานะ ตามความเข้าใจของคนในโลกปัจจุบันนี้ ยังมีอีกหลายแห่งที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ เช่นพระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้ว่า :-

คนที่จะมีความสุขความเจริญในปัจจุบันชาตินี้จะต้องมีคุณธรรม ๔ อย่าง คือ :-

๑. อุฏฐานสัมปทา ถึงพร้อมด้วยความหมั่นขยัน เช่นหมั่นขยันในการประกอบกิจเลี้ยงชีวิต หมั่นขยันในการศึกษาเล่าเรียน หมั่นขยันในการทำธุระหน้าที่ของตน อย่างนี้เป็นต้น

๒. อารักขสัมปทา ถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ รักษาทรัพย์ที่หามาได้ด้วยความหมั่นขยัน ไม่ให้เป็นอันตราย รักษาการงานของตนไม่ให้เสื่อมไป อย่างนี้

๓. กัลยาณมิตตตา ความมีเพื่อนเป็นคนดี ไม่คบคนชั่ว

๔. สมชีวิตา ความเลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ที่หามาได้ ไม่ให้ฝืดเคืองนัก ไม่ให้ฟุ่มเฟือยหรือสุรุ่ยสุร่ายนัก นอกจากพระองค์จะตรัสสอนอย่างนี้แล้ว ยังตรัสอีกว่า :-

โภคทรัพย์ที่หามาได้โดยชอบ ด้วยความหมั่นขยันนี้มีทางที่จะเสื่อมหรือหมดสิ้นไปได้ด้วยเหตุ ๔ ประการ คือ :

๑. เป็นนักเลงหญิง คือชอบเที่ยวผู้หญิง เป็น คนเจ้าชู้ชอบมีเมียมาก

๒. เป็นนักเลงสุรา คือเป็นคนชอบดื่มเหล้าติดเหล้า

๓. เป็นนักเลงเล่นการพนัน

๔. มีมิตรชั่ว สหายชั่ว เพื่อนชั่ว

นอกจากนี้ยังได้ตรัสไว้ในเรื่อง ทิศ ๖ อีก เช่น ตรัสสอนว่า มารดาบิดาซึ่งเป็นทิศเบื้องหน้า บุตรธิดาควรบำรุงท่านด้วยสถาน ๔ คือ :-

๑. ท่านเลี้ยงเรามา เราจักเลี้ยงท่านตอบ

๒. เราจักรับทำกิจของท่าน

๓. เราจักดำรงวงศ์ตระกูล

๔. เราจักปฏิบัติตนให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก

๕. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว เราจักทำบุญอุทิศให้ท่าน

และตรัสสอนมารดาบิดาอีกว่า มารดาบิดานั้นควรจะ

อนุเคราะห์บุตรธิดาด้วย สถาน ๔ คือ : -

๑. ห้ามมิให้ทำความชั่วต่าง ๆ

๒. แนะนำสั่งสอนให้ตั้งอยู่แต่ในความดีทั้งหลาย

๓. ให้ได้ศึกษาศิลปวิทยา

๔. หามรรยาหรือสามีที่เหมาะสมให้

๕. มอบทรัพย์ให้ในเวลาอันสมควร

จากเรื่องทศ ๖ ซึ่งได้คัดมาให้ดูเฉพาะเรื่องทศ เบื้องหน้า ซึ่งหมายถึงมารดาบิดานี้ จะเห็นว่า พ่อแม่ย่อมมีหน้าที่โดยตรง ที่จะต้องสอนให้ลูกละเว้นจากความชั่ว แนะนำสั่งสอนให้ทำแต่ความดี และจะต้องให้ลูกได้มีโอกาสได้เล่าเรียนวิชาการต่าง ๆ เท่าที่ลูกจะฟังเรียนได้ และจะ

ต้องรับผิดชอบหรือให้คำแนะนำว่า ควรจะแต่งงานกับใคร
จึงจะดีมีความเหมาะสม และจะต้องสะสมทรัพย์สมบัติไว้ให้
ลูก เพื่อให้ลูกได้รักษาวงศ์ตระกูลสืบต่อไปได้

และจากเรื่องนี้จะเห็นว่า พระพุทธเจ้าก็ได้ทรงวาง
แนวทางแห่งวัฒนธรรมที่ดีสำหรับผู้ที่อยู่ครองเรือน ซึ่ง
วัฒนธรรมเหล่านี้ คนไทยเราได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน
แล้ว และจากเรื่องธรรมะของผู้อยู่ครองเรือนเท่าที่คัดลอก
มาให้ดูโดยสังเขปนี้ จะเห็นว่า แนวทางในการดำเนินชีวิต
ของคนในปัจจุบัน ซึ่งหลักส่วนใหญ่มุ่งแต่จะหาเงินไว้ให้มาก
ที่สุด โดยคิดกันว่า เมื่อมีเงินเพียงพอแล้วก็จะมีความสุขนั้น
พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนเอาไว้ก่อนแล้วแต่ ก็มีข้อที่แตกต่าง
กับทัศนคติของคนในปัจจุบันอย่างมากอยู่อย่างหนึ่ง กล่าว
คือ คนในปัจจุบันคิดจะหาเงินมาให้ได้มาก และให้ได้มาโดย
ไม่ยากนั้น ครั้งแรกจะลงทุนด้วยการศึกษาหาความรู้ในเรื่อง
การประกอบอาชีพให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วก็พยายาม
จะทำงานชนิดที่จะทำให้มีรายได้ดีที่สุดในเรื่องที่จะทำได้ โดยไม่
ค่อยคำนึงถึงเรื่องศีลธรรม

เท่าไรนัก เหมือนอย่างทีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช ฯ ได้รับสั่งว่า :-

“การเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตก คือทุกวันนี้
ความคิดอ่านและความประพฤติหลาย ๆ อย่างที่แต่ก่อน
ถือว่าเป็นความชั่ว เป็นความผิด ได้กลายเป็นสิ่งที่คนใน
สังคมยอมรับ และพากันประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้รู้สึกสะอึด
สะเทือนจนทำให้เกิดปัญหา และทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคน
มีดมนลงไป”

และสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เคยรับสั่งบ่อยครั้ง
ว่า:-

“ความยุ่งยากและภัยพิบัติต่าง ๆ ซึ่งไม่ว่าจะเป็น ภัย
ธรรมชาติเช่นวาตภัย อุทกภัย หรือภัยที่เกิดจากการกระทำ
ของมนุษย์เอง ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบันนี้ ก็เพราะคน
ส่วนใหญ่ในโลก แม้จะมีความปรารถนาดี แต่ส่วนใหญ่ก็เป็น
มิจฉันทิฏฐิกันมาก”

(พระดำรัสของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชนี้ จะหา
อ่านได้จากเรื่อง การก่อสร้างพระเจดีย์อสิรภาพ อนุสรณ์
สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งคุณศรีเพ็ญ จัตตุหะศรี

ได้เขียนบันทึกลงในหนังสือวิญญาน มาตั้งแต่เริ่มการก่อสร้างพระเจดีย์ ฯ จนกระทั่งถึงบัดนี้ หนังสือเหล่านี้จะหาได้จากที่ สำนักคัมภีร์ทางวิญญาน บ้านเลขที่ ๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู กทม. โทร. ๒๘๒๒๐๓๕)

มิจฉาทิฏฐิในโลกมีอย่างไรบ้าง ก็ขอให้ย้อนกลับไปอ่านในเรื่อง **อปีณณกสูตร** อีกครั้งในเล่มนี้หน้า ๑๘ แล้วจะเข้าใจความหมายของคำว่า **มิจฉาทิฏฐิ** ชัดแจ้ง และได้โปรดย้อนกลับไปอ่านในเรื่อง **บารมี ๑๐** อีกครั้งด้วย ซึ่งในเมื่อเข้าใจเรื่องบารมี ๑๐ ชัดเจนแล้ว ก็ขอได้โปรดศึกษาข้อความในนิธิกัณทสูตร ซึ่งเป็นพุทธพจน์ดังต่อไปนี้อีกด้วย

นิธิกัณทสูตร

บุคคลในสมัยโบราณ เมื่อคิดจะรักษาทรัพย์สมบัติไว้ ก็ย่อมจะฝังขุมทรัพย์ไว้ในดินที่ลึกเกือบจะจรดถึงน้ำ (คือขุดบ่อลึกเกือบจะถึงน้ำ) ด้วยคิดว่าเมื่อมีกิจที่จำเป็นเกิดขึ้น ทรัพย์นี้จักเป็นประโยชน์แก่เราคือ เพื่อเปลี่ยนตนจากราชภัย (เช่นเสียภาษีเป็นต้น) บ้าง เพื่อ

ช่วยตนให้พ้นจากโจรภัยบ้าง เพื่อเปลื้องหนี้บ้าง เพื่อนำมาใช้ในคราวเกิดทุกข์ภัยบ้าง ในคราวคับขันบ้าง ชุมทรัพย์ที่เขาฝังไว้ในโลก ก็เพื่อประโยชน์อย่างนี้แล

ชุมทรัพย์ (ที่ฝังไว้ในลักษณะนี้) นั้นย่อมไม่สำเร็จประโยชน์แก่เขาทุกอย่างเสมอไป เพราะชุมทรัพย์ (ที่เขาฝังไว้นั้น) อาจเคลื่อนจากที่ฝังไปเสียบ้าง ความจำของเขาอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง (คือจำที่ฝังไม่ได้) นาคทั้งหลายลักไปเสียบ้าง ยักษ์ทั้งหลายลักไปเสียบ้าง ผู้รับมรดก (ซึ่งรู้ที่ฝังทรัพย์) แต่ไม่เป็นที่รัก ขโมยขุดเอาไปเมื่อเขาไม่เห็นบ้าง (และที่สำคัญก็คือ) ในเวลาที่เขาสิ้นบุญ ชุมทรัพย์ทั้งหมดนั้น ย่อมจะสูญไปสิ้น

ส่วนชุมทรัพย์คือบุญ ผู้ใดซึ่งจะเป็นสตรีก็ตาม เป็นบุรุษก็ตาม ฝังไว้ดีแล้วด้วยทาน ด้วยศีล ด้วยสัจญญะ ความสำรวม ด้วยทมะ ความฝึกตน ซึ่งจะฝังไว้ในเจดีย์ก็ตาม หรือจะฝังไว้ในสงฆ์ก็ตาม หรือจะฝังไว้ในบุคคลก็ตาม หรือจะฝังไว้ในแขกผู้มาหาใดๆ ก็ตาม หรือจะฝังในมารดาก็ตาม ในบิดาก็ตาม ในพี่ชายก็ตาม

ขุมทรัพย์ที่เขาฝังไว้โดยวิธีนี้นั้น ชื่อว่าฝังไว้ดีแล้ว เพราะใคร ๆ ไม่อาจจะขงชิงเอาไปได้ และเป็นของติดตามตนไปได้ เพราะเมื่อถึงคราวที่บรรดาโกศะทั้งหลายซึ่งเขาจะต้องละทิ้งไป (เพราะตาย) เขาก็สามารถพาขุมทรัพย์ คือบุญเหล่านั้นไปได้

ขุมทรัพย์คือบุญ ไม่เป็นของสาธารณะแก่ชนเหล่าอื่น (คือคนไหนทำ คนนั้นจึงจะได้ คนไหนไม่ทำ คนนั้นก็ไม่ได้) โจรก็ลักเอาไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น ขุมทรัพย์อันใดที่สามารถติดตามตนไปได้ ปราชญ์จึงควรจะฝังขุมทรัพย์ทั้งหลายเหล่านั้น

บุญนิธิตือการฝังขุมทรัพย์คือบุญนั้น สามารถอำนวยผลที่น่าพึงปรารถนาได้ทุกอย่างแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายปรารถนาซึ่งอิฐผลใด ๆ อิฐผลนั้น ๆ ทั้งหมด บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

เช่นการมีวรรณะงาม มีเสียงไพเราะ มีทรวดทรงดี มีรูปสวย ความเป็นผู้ยิ่งใหญ่ ความเป็นบิรवार อิฐผลทั้งหมดนี้ บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

ความเป็นพระราชานุเคราะห์ประเทศ ความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ความสุขของพระเจ้าจักรพรรดิที่น่ารัก ความเป็นพระราชานุเคราะห์ในทิพยกายทั้งหลาย อิฐผล ทั้งหมดนี้บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

สมบัติของมนุษย์ สมบัติในเทวโลก และสมบัติ คือพระนิพพาน อิฐผลทั้งหมดนี้บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

บุคคลที่มีสัมปทา คือมีบุญบารมีทุกอย่างพร้อมบริบูรณ์แล้ว ในเมื่อได้กัลยาณมิตร และประกอบกิจโดยอุบายที่ชอบแล้ว ก็จะได้ความเป็นผู้ชำนาญในวิชา และวิมุตติ อิฐผลทั้งหมดนี้ บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

ปฏิสัมภทา วิโมกข์ สาวกบารมี ปัจเจกโพธิ และพุทธภูมิ อิฐผลทั้งหมดนี้ บุคคลย่อมได้ด้วยบุญนิธินี้

บุญสัมปทา คือความถึงพร้อมด้วยบุญบารมีนั้น ย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์อันยิ่งใหญ่อย่างนี้แล เพราะฉะนั้นบัณฑิตผู้มีปัญญา จึงสรรเสริญการฝังขุมทรัพย์ด้วยการสร้างบุญบารมี ดังนี้

ข้อความในนิคัณทสูตรนี้มีอยู่ในพระไตรปิฎก เล่ม ๒๕ หน้า ๑๑ ข้อ ๙ ซึ่งข้าพเจ้าได้แปลเสียใหม่ ไม่เหมือนกับฉบับใด ๆ ที่เคยแปลไว้แล้ว ทั้งนี้ก็เพื่อให้อ่านเข้าใจง่าย และก่อนจะแปลก็ได้อ่านดูคำอธิบายจากคัมภีร์อรรถกถาของนิคัณทสูตรนี้แล้ว จึงรู้ความหมายของพุทธพจน์ในพระสูตรได้ดี ฉะนั้นจึงได้แปลชนิดถอดความดังที่เห็นอยู่นี้

อนึ่ง ขอให้เข้าใจไว้ด้วยว่า คำว่า **การฝังขุมทรัพย์คือบุญ** กับคำว่า **การสร้างบุญบารมี** คำทั้ง ๒ นี้มีความหมายอย่างเดียวกัน และตามนัยแห่งนิคัณทสูตรนี้ พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงตัวอย่างของการฝังขุมทรัพย์คือ บุญไว้เพียงบางข้อเท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วการฝังขุมทรัพย์คือบุญ หมายถึงการสร้างบุญบารมีทั้ง ๑๐ ข้อ จะขาดข้อใดข้อหนึ่งไม่ได้ เพราะอานิสงส์ของการฝังขุมทรัพย์คือบุญตามที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในนิคัณทสูตรนี้ จะได้ผลตามนั้นจริง ๆ ก็ต่อเมื่อจะต้องสร้างบุญบารมีให้ครบทั้ง ๑๐ ถ้าสร้างบุญบารมีแต่เพียงบางข้อ เช่น ทานบารมี ศีลบารมี เป็นต้น ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่

ได้สร้าง หรือสร้างไว้น้อย ก็จะได้ผลแต่เพียงบางอย่างเท่านั้น ส่วนผลอย่างอื่นเช่นที่พระองค์ตรัสว่า *ความเป็นผู้ชำนาญในวิชาและวิมุติ ปฏิสัมภิทา วิโมกข์ สวากภูมि ปัจเจกภูมि พุทธภูมि ซึ่งพระองค์ตรัสไว้ว่าสิ่งเหล่านี้ จะได้ด้วยบุญที่สะสมไว้นั้น จะไม่มีทางได้เลย ในเมื่อไม่ได้สร้างบารมีให้ครบทุกข้อ*

และยิ่งกว่านั้น การสร้างบุญบารมีทั้ง ๑๐ ข้อนี้ จะต้องสร้างมาทั้งบารมีชั้นธรรมดาและชั้นอุปปบารมี รวมทั้งขั้นปรมาตถบารมีด้วยจึงจะสำเร็จ เพราะฉะนั้น การฟังขุมทรัพย์คือบุญหรือการสร้างบุญบารมีนั้น เท่าที่พระองค์แสดงไว้ในนิธิกถทสฺสูตรนี้ จึงเป็นเพียงการให้ตัวอย่างบางข้อ เช่นที่พระองค์ตรัสว่า :-

บุคคลใดซึ่งจะเป็นสตรีหรือบุรุษก็ตาม ได้ฟังขุมทรัพย์คือบุญไว้ด้วยทาน ด้วยศีล ด้วยสัจญฺญมะ ความสํารวม ด้วยทมะ ความฝึกตน ซึ่งจะฟังไว้ในพระเจดียหรือฟังในพระสงฆ์ เป็นต้นก็ตาม ขุมทรัพย์ที่ฟังไว้ด้วยวิธีนี้ได้ชื่อว่าเป็นอันฟังไว้ดีแล้ว เพราะขุมทรัพย์ที่ฟังไว้

ด้วยวิธีนี้ ใคร ๆ ก็ไม่อาจจะช่วงชิงเอาไปได้ และเป็นของติดตามตนไปได้ แม้จะตายไปแล้วก็ตาม

จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้เห็นได้ชัดว่า วิธีฝังขุมทรัพย์คือบุญนั้น พระองค์ได้ตรัสถึงตัวอย่างเพียงบางข้อเท่านั้น เพราะฉะนั้นจะต้องเข้าใจให้ถูกว่า การฝังขุมทรัพย์คือบุญนั้น ไม่ใช่มีแต่เพียงการบริจาคทาน การถือศีล การฝึกหัดสำรวมตน การฝึกตนเท่านั้น แต่มีความหมายถึงการสร้างบุญบารมีทั้งหมด จึงจะได้ชื่อว่าเป็นการฝังขุมทรัพย์คือบุญไว้ดีแล้ว และจะได้ผลตามที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในนิกัณทสูตรนี้ทุกอย่าง

อนึ่ง การฝังขุมทรัพย์คือบุญซึ่งหมายถึงการสร้างบุญบารมีนั้น เพื่อที่จะให้เข้าใจแจ่มแจ้งว่า การกระทำที่เป็นบุญเป็นกุศลตามหลักของพระพุทธศาสนา นอกจากที่พระองค์ตรัสไว้ในเรื่องบารมี ๑๐ แล้ว ควรจะได้ศึกษาเรื่องบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อย่างประกอบด้วย จึงจะเข้าใจแจ่มแจ้งว่า คำว่า ทำบุญ หรือ สร้างบุญบารมี หรือ การฝังขุมทรัพย์คือบุญ ตามหลักพุทธศาสนาจริง ๆ นั้น มีอะไรบ้าง คนส่วนมากเมื่อพูดถึงการทำบุญก็มักจะนึก

ถึงแต่เรื่องของการบริจาคทาน การถือศีล การฟังธรรม อย่างนี้เป็นต้น ส่วนการกระทำอย่างอื่นซึ่งใคร ๆ ก็ทำได้ ไม่ว่าจะเป็นคนจนหรือคนมั่งมี และทำได้เสมอทุกเวลาทุกโอกาสนั้น ยังมีอีกหลายอย่าง เช่นการฝึกหัดให้เป็นคนขยัน ให้เป็นคนมีความอดทน ให้เป็นคนมีความอ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักเคารพบูชาคนที่เป็นผู้ใหญ่ โดยที่สุดแม้คนที่ช่วยเหลือคนอื่นไม่ว่าจะโดยวิธีไหน ก็ถือ ว่าเป็นการได้บุญเหมือนกัน ฉะนั้นจึงได้กล่าวว่ นอกจากจะได้ศึกษาในเรื่องบารมี ๑๐ แล้ว จึงควรจะได้ศึกษา ในเรื่อง บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ด้วย

บุญกิริยาวัตถุ แปลว่า เรื่องของการทำบุญมีอยู่ ๑๐ อย่าง คือ :-

๑. ทานมัย บุญที่เกิดจากการให้ทาน
๒. ศีลมัย บุญที่เกิดจากการถือศีล
๓. ภาวนามัย บุญที่เกิดจากการภาวนา
๔. อปจายนมัย บุญที่เกิดจากการประพடுத்தิน
อ่อนน้อม เคารพนับถือต่อบุคคลที่ควรเคารพ
นับถือ

๕. เวชยาวัจจมัย บุญที่เกิดจากการช่วยเหลือใน
กิจธุระของผู้อื่น

๖. ปัตติทานมัย บุญที่เกิดจากการให้ส่วนบุญ

๗. ปัตตานุโมทนามัย บุญที่เกิดจากการอนุ
โมทนาส่วนบุญที่เขาอุทิศให้

๘. ธัมมเทศนามมัย บุญที่เกิดจากการแสดงธรรม

๙. ธัมมัสสวนมัย บุญที่เกิดจากการฟังธรรม

๑๐. ทิฏฐุชุกกรรม การทำความเห็นให้ตรง คือให้
ถูกต้องทำนองคลองธรรม การเป็นสัมมาทิฏฐิ

เรื่องบุญกิริยาวัตถุทั้ง ๑๐ ข้อ ตามที่กล่าวมานี้ ความ
จริงตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก มีอยู่เพียง ๓ หัวข้อ ส่วน
ข้อที่ ๔ ถึงข้อที่ ๑๐ ยังไม่พบว่ามีการกล่าวไว้ในพระไตรปิฎกเล่ม
ไหน ซึ่งหมายถึงว่า บุญกิริยาวัตถุที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า มี
อยู่ ๑๐ ประการ และตรัสรวมไว้อยู่ในหัวข้อเรื่องเดียวกันนั้น
ไม่มี แต่จะมีตรัสไว้อยู่ในที่อื่น ๆ ฉะนั้นจึงถือได้ว่าการกระทำ
อีก ๗ อย่าง ตามหัวข้อที่ ๔-๑๐ นั้น เป็นการทำบุญและได้
บุญเหมือนกัน แต่ในที่นี้จะไม่นำมาอ้างเอาไว้ เพราะจะทำ

ให้เรื่องนี้ยาวเกินไป แต่อย่างไรก็ดี ในคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะ หน้า ๒๙ ได้นำมารวบรวมเอาไว้ในที่เดียวกันทั้ง ๑๐ อย่าง และในคัมภีร์อภิธรรมมัตตภาวิณี ซึ่งเป็นคัมภีร์ฎีกาอธิบายคัมภีร์อภิธรรมมัตตสังคหะ หน้า ๑๗๑ ก็ได้อธิบายบุญกิริยาวัตตุดัง ๑๐ ข้อนี้ไว้ ฉะนั้น จึงถือว่า บุญกิริยาวัตตุดีอยู่ ๑๐ อย่างดังที่กล่าวมา และต่อจากนี้ไปจะได้ยกตัวอย่างถึงบุญกิริยาวัตตุดุ ๓ อย่างข้างต้น คือ ทาน ศีล ภาวนา ที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ ว่ามีอานิสงส์อย่างไร ขอให้ศึกษาจากพระสูตรดังต่อไปนี้

๖. บุญกิริยาวัตตุดุสุตร

ดูก่อนนิกษุทั้งหลาย บุญกิริยาวัตตุดุ ๓ ประการนี้ ๓ ประการเป็นไฉน คือ บุญกิริยาวัตตุดุสำเร็จด้วยทาน ๑ บุญกิริยาวัตตุดุสำเร็จด้วยศีล ๑ บุญกิริยาวัตตุดุสำเร็จด้วยภาวนา ๑ ดูก่อนนิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญกิริยาวัตตุดุที่สำเร็จด้วยทานนิดหน่อย ทำบุญกิริยาวัตตุดุที่สำเร็จด้วย ศีลนิดหน่อย ไม่เจริญบุญกิริยาวัตตุดุที่สำเร็จด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึง

ความเป็นผู้มีส่วนชั่วในมนุษย์ (คือเกิดในตระกูลต่ำ ตระกูลที่ยากจน)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานพอประมาณ ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลพอประมาณ ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึงความเป็นผู้มีส่วนดีในมนุษย์ (คือเกิดในตระกูลที่มั่งมีพอสมควร)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดาชั้นจาตุมหาราช ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มหาราชทั้ง ๘ ในชั้นนั้น ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานเป็นอติเรก (คือมากมายเป็นพิเศษ) ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลเป็นอติเรก (คือรักษาศีลได้บริสุทธิ์บริบูรณ์) ย่อมก้าวล่วงเทวดาชั้นจาตุมหาราชโดยฐานะ ๑๐ ประการคือ อายุทิพย์ วรรณะทิพย์ สุขทิพย์ ยศทิพย์

อธิปไตยทิพย์ รูปทิพย์ เสียงทิพย์ กลิ่นทิพย์ รสทิพย์ โภภุญพ์
พทิพย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ
กิริยาวัตตุที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตตุ
ที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตตุที่สำเร็จ
ด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึงความเป็นสหายแห่ง
เทวดาชั้นดาวดึงส์ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสักกะจอมเทพ
ในชั้นดาวดึงส์นั้น กระทำบุญกิริยาวัตตุที่สำเร็จด้วยทานเป็น
อดิเรก ทำบุญกิริยาวัตตุที่สำเร็จด้วยศีลเป็นอดิเรก ย่อมก้าว
ล่วงพวกเทวดาชั้นดาวดึงส์โดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุ
ทิพย์ ฯลฯ โภภุญพ์พทิพย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ
กิริยาวัตตุที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตตุ
ที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตตุที่สำเร็จ
ด้วยภาวนาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึงความเป็น สหายแห่ง
เทวดาชั้นยามา ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสยามเทพบุตรใน
ชั้นยามานั้น ทำบุญกิริยาวัตตุที่สำเร็จ ด้วยทานเป็นอดิเรก
ทำบุญกิริยาที่สำเร็จด้วยศีลเป็น

อดิเรก ย่อมก้าวล่วงเทวดาชั้นยามาโดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุทิพย์ ฯลฯ โภภุญทรัพย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ กิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จ ด้วยภาวณาเลย เมื่อตายไป เขาเข้าถึงความเป็นสหายแห่ง เทวดาชั้นดุสิต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสันดุสิตเทพบุตรใน ชั้นดุสิตนั้น ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานเป็นอดิเรก ทำ บุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยศีลเป็นอดิเรก ย่อมก้าวล่วงเทวดา ชั้นดุสิตโดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุทิพย์ ฯลฯ โภภุญทรัพย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ กิริยาวัตถุ ที่สำเร็จด้วยทานเป็นอดิเรก ทำบุญกิริยาวัตถุที่ สำเร็จด้วยศีลเป็นอดิเรก ไม่เจริญบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วย ภาวณาเลย เมื่อตายไปเขาเข้าถึงความเป็น สหายแห่งเทวดา ชั้นนิมมานรดี ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสุนิมมิตเทพบุตร ในชั้นนิมมานรดีนั้น ทำบุญกิริยาวัตถุที่สำเร็จด้วยทานเป็น อดิเรก ทำบุญกิริยาวัตถุที่

สำเร็จด้วยศีลเป็นอดิเรก ย่อมก้าวล่วงเทวดาชั้นนิมมานรดี โดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุทิพย์ ฯลฯ โฝงฐัพพทิพย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนในโลกนี้ ทำบุญ กิริยาวัตตुที่สำเร็จด้วยทานมีประมาณยิ่ง ทำบุญกิริยาวัตตुที่สำเร็จด้วยศีลมีประมาณยิ่ง ไม่เจริญบุญกิริยาวัตตुที่สำเร็จ ด้วยภาวณาเลย เมื่อตายไปเขาเข้าถึงความเป็นสหายแห่ง เทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตตี ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวปรนิมมิตวสวัตตีเทพบุตรในชั้นปรนิมมิตวสวัตตีนั้น ทำบุญกิริยาวัตตुที่สำเร็จด้วยทานเป็นอดิเรก ทำบุญกิริยาวัตตुที่สำเร็จ ด้วยศีลเป็นอดิเรก ย่อมก้าวล่วงเทวดาชั้น ปรนิมมิตวสวัตตี โดยฐานะ ๑๐ ประการ คือ อายุทิพย์ วรรณทิพย์ สุขทิพย์ ยศทิพย์ อธิปไตยทิพย์ รูปทิพย์ เสียงทิพย์ กลิ่นทิพย์ รสทิพย์ โฝงฐัพพทิพย์ ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย บุญกิริยาวัตตु ๓ ประการนี้แล.

เรื่องบุญกิริยาวัตตुสูตรที่นำมาอ้างนี้มีอยู่ในพระ ไตรปิฎกเล่มที่ ๒๓ ข้อ ๑๒๖ ฉบับสยามรัฐ และได้

คัดลอกมาจากหนังสือพระไตรปิฎกแปล ฉบับของกรมศาสนา โดยไม่ได้แก้ไขข้อความใดๆ ทั้งสิ้น นอกจากเพิ่มข้อความในวงเล็บตามคำอธิบายในอรรถกถาเท่านั้น (มโน.ปฎ. ๓/๒๙๐) แต่อย่างไรก็ตาม เรื่องบุญกิริยาวัตตุนี ถ้าจะอธิบายกันโดยพิศดารแล้ว จะต้องเขียนเป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะปัญหาและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมาก และพระพุทธรเจ้าก็ได้ตรัสถึงเรื่องนี้ไว้มากมายหลายแห่ง ถ้ามีโอกาสก็จะเขียนขึ้นมา สำหรับในที่นี้ต้องการแต่เพียงจะให้ทราบถึงปัญหาว่า การกระทำที่จะเป็นเหตุให้เกิดบุญกุศลนั้นมีอะไรบ้าง และมีอานิสงส์อย่างไร ต้องการให้ทราบโดยสังเขปเท่านั้น

อนึ่ง จากเรื่องทีกล่าวมาตั้งแต่ต้น โดยการนำเอาพระดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นบทนำ และได้อธิบายถึงเรื่องอื่นๆ อีกหลายเรื่องจนกระทั่งถึงหน้านี้นั้น เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ก็คือ การที่คนในยุคปัจจุบันพากันเห็นผิดเป็นชอบ การกระทำใดๆ ซึ่งเมื่อก่อนเคยถือกันเป็นความชั่วเป็นสิ่งไม่ดี แต่มาในปัจจุบันกลับเป็นที่ยอมรับกันในสังคมว่า ไม่ใช่

เป็นสิ่งที่ผิดหรือเลวร้ายอะไรทำนองนี้นั้น ต้นเหตุอยู่ที่คนส่วนมากมีความเห็นผิดเป็นมิจฉาทิฎฐิ ไม่มีหลักในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง ปัญหาต่างๆ ความยุ่งยากต่างๆ จึงได้เกิดขึ้นมากมาย และทางที่จะแก้ไขก็คือ จะต้องอาศัยหลักคำสอนในทางพุทธศาสนาเข้าไปแก้ไขทัศนคติในการดำเนินชีวิตของคนทั้งหลายให้ถูกต้อง และหลักการในอันที่จะนำเอาหลักพุทธศาสนาเข้าไปแก้ไขนั้น ก็ได้แนะแนวทางไว้บ้างแล้ว แต่บางคนอาจจะมองไม่เห็น หรือไม่ตระหนักในหลักการที่ว่านี้ โดยเฉพาะจะต้องพยายาม แก้ไขให้คนทั้งหลายมีให้เป็นมิจฉาทิฎฐิ ตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในเรื่องอปินฺณกสูตร คนที่อ่านพระสูตรนี้ไม่ละเอียดและเข้าใจไม่ลึกซึ้ง ก็จะมองไม่เห็นเลยว่า คนในโลกยุคปัจจุบันโดยเฉพาะในสังคมของคนที่จะทำอะไร จะนึกถึงแต่ประโยชน์ที่ตนจะพึงได้เท่านั้น คนเหล่านี้จะไม่คำนึงว่า จากการกระทำของตนนั้น จะทำให้คนอื่นเกิดความทุกข์ยากลำบาก เดือดร้อนอย่างไร ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมจะเป็นพิษเป็นภัยต่อคนส่วนใหญ หรือต่อประเทศชาติอย่างไร ก็ไม่คำนึงถึง คนประเภท

นี้แหละคือคนที่มีความเห็นผิดเป็นชอบ เขาเป็นมิชฌาติกุฐิ
ตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ในอปินณกสูตร

และอีกประการหนึ่ง การที่ข้าพเจ้าจะต้องพูดถึงเรื่อง
บุคคล ๔ ประเภท ซึ่งเปรียบเหมือนดอกบัว ๔ เหล่า และได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการของพระพุทธเจ้าว่า พระองค์ได้ทรงเริ่ม
สอนศาสนาอย่างไร หลักการเหล่านี้ ขอให้ศึกษาให้ละเอียด
แล้วก็จะพบทางที่จะแก้ไขปัญหา ทุกอย่างในสังคมนี้ได้โดย
ไม่ยาก

และอีกประการหนึ่ง การที่ข้าพเจ้าได้นำเอาอานิสงส์
ของการบริจาทาน อานิสงส์ของการสร้างบุญสร้างกุศล
ต่าง ๆ มาไว้ให้ศึกษากันหลายอย่างนั้น ก็เพื่อเป็นการทดสอบ
ว่า ผู้ที่เปรียบได้กับดอกบัวที่อยู่เหนือน้ำ หรืออยู่เสมอน้ำ
อยู่ใต้ผิวน้ำเพียงเล็กน้อยนั้น ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่ คือ
คนเหล่านี้จะเชื่อและเลื่อมใสในคำสอนของพระพุทธเจ้า
ได้โดยไม่ยากนั้นมีอยู่ ในเมื่อเขาได้ยินได้ฟังคำสอนของ
พระพุทธเจ้า และอาจจะอยู่ในกลุ่มของคนที่ เป็นผู้ นำของ
สังคมในด้านต่าง ๆ ด้วย ส่วนพวกที่เปรียบเหมือนบัวอยู่ใต้
น้ำลึกมาก ไม่มีโอกาสจะ

โผล่ขึ้นมาเหนือน้ำเลยนั้น เราต้องปล่อยไว้อีกก่อน ต่อไปนานๆ ในเมื่อกลุ่มของคนที่สามารถจะยอมรับคำสอนของพระพุทธเจ้าได้ พร้อมทั้งมีความเชื่อความเลื่อมใสในคำสอนของพระพุทธเจ้ามีมากพอแล้ว ก็จะทำให้เกิดมีอิทธิพลอันใหญ่หลวง เหมือนพายุใต้ฝุ่นที่สามารถจะชักจูงคนส่วนใหญ่เหล่านั้น ให้กลับใจมาปฏิบัติดีปฏิบัติชอบกันได้โดยไมยาก เพราะปัญหาสำคัญในปัจจุบันนี้มีอยู่ว่า ทำอย่างไรจึงจะให้คนที่มิให้รู้จักเสียสละสิ่งที่ตนมี เพื่อให้คนที่เขาไม่มี ที่เขาเดือดร้อนในปัญหาต่างๆ เหล่านั้น ให้ได้มีสิ่งที่เขาควรจะมีควรจะได้ขึ้นมาบ้าง และทำอย่างไร จึงจะให้คนทั้งหลายเมื่อคิดจะทำอะไรขึ้นมากก็ตาม ก็ขอให้รู้จักคิดที่จะทำให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่น ๆ ตามฐานะของตนที่จะพึงทำได้ และหลักการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ สรุปแล้วก็คือ ทำอย่างไรจึงจะให้คนทั้งหลายรู้จักว่า การให้ คือการได้ ผู้ที่ไม่คิดจะให้อะไรแก่ใครเลย คิดแต่จะเอาประโยชน์เท่านั้น คนประเภทนี้ก็จะไม่ได้อะไรที่จะเป็นความสุขความเจริญของตน ถึงจะได้ก็ได้มาอย่างยากลำบากมาก และในที่สุดก็จะรักษาสิ่งที่ตนมีอยู่นั้นไว้ไม่ได้ ซึ่งแนวความคิดอันนี้ ข้าพเจ้าได้เคยเขียนเอาไว้มานานแล้ว

ฉะนั้นจึงใคร่ที่จะนำมารวมไว้ในหนังสือ **ทานบารมี** เล่มนี้
ด้วย ดังต่อไปนี้

ทานบารมี

การให้คือการได้

คนส่วนมากยังติดอยู่ในความคิดที่หลอกตัวเอง กล่าวคือ ถ้าหากเขาต้องการจะมีทรัพย์สมบัติอันใด เขาก็ต้องพยายามสะสมให้มากขึ้น และจะไม่ยอมให้แกใคร ถ้าหากไม่มีผลตอบแทนคุ้มค่า เพราะว่าการหามาได้แล้วเก็บเอาไว้ไม่ยอมให้เปล่า ๆ แกใครนั้น มันเห็นได้ง่ายว่าทำให้ทรัพย์สมบัติของตนมีมากขึ้นโดยลำดับ แต่ถ้าหากทำเป็นคนใจดีใครขออะไรก็ให้ ก็มีแต่จะหมดไป

ความจริงข้อนี้มองเห็นได้ง่าย คนเกือบจะทั้งโลก ยังหลงอยู่ในความคิดอันนี้ เขาไม่รู้ตัวว่า ความคิดอันนี้ เป็นความคิดที่หลอกตัวเอง ทำให้ตัวเองต้องประสบกับความขาดแคลนหรือความยากจนไม่สิ้นสุด บุคคลในกลุ่มนี้ถ้าหากจะมีการเสียสละโดยมากก็ต้องหวังชื่อเสียง ถ้าไม่ได้ชื่อเสียงก็ไม่ให้ ซึ่งก็นับว่าตีขึ้นมาจากขั้นหนึ่ง

ที่ไม่ได้หวังผลตอบแทนในทางวัตถุอย่างตรงไปตรงมา ทำนองหมูไปไก่มา แต่ความหวังชื่อเสียงก็คือความหวังผลในทางวัตถุนั่นเอง เพราะเขารู้อยู่ว่า การมีชื่อเสียงทำให้หาวัตถุได้ง่าย เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ยังไม่พ้นไปจากผลตอบแทนในทางวัตถุ คนที่ทำบุญเพื่อหวังสวรรค์หรือความร่ำรวยในชาติหน้า ถ้าหากทำใจให้ถูก เขาก็จะได้ผลที่เขาต้องการโดยไม่ยาก แต่ถ้าทำใจไม่ถูก ผลที่จะพึงได้จากการบุญก็น้อยลงไป

การให้โดยหวังผลตอบแทนเป็นความคิดของคนที่อยู่ในระดับต่ำ สติปัญญายังไม่สูง เขาหนีไม่พ้นจากความคิดที่หลอกตัวเอง ซึ่งเป็นความคิดที่ดึงให้เขาอยู่ในระดับต่ำตลอดไป เพราะยังมีความจริงอีกระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นความจริงที่จะเห็นได้ชัดเจนเฉพาะแก่คนที่มีพินิจสัมผัสไม่เห็นแก่ตัว มีนิสัยชอบทำอะไรเพื่อบุคคลอื่นอยู่เสมอ ความจริงในระดับนี้ก็ คือ ถ้าตนเองไม่ให้อะไรแก่ใครด้วยความเมตตากรุณาจริง ๆ ซึ่งเป็นการให้เปล่า โดยไม่ได้นึกถึงว่าเขาจะตอบแทนหรือไม่ก็ตาม มันจะมีผลเกิดขึ้นอย่างไรหรือไม่ก็ตาม จะเป็นเหตุให้ไปเกิดใน

สวรรค์หรือไม่ก็ตาม เขาไม่คำนึงถึง แต่เขารู้สึกมีความจำเป็นว่า ถ้าตนเองไม่มีการให้แก่ผู้อื่นด้วยความเมตตา กรุณาจริง ๆ แล้ว ก็ไม่มีทางที่ตนเองจะพ้นจากความทุกข์ไปได้ เพราะความโลภในสิ่งของหรือการติดอยู่ในความสุข อันเนื่องมาจากวัตถุภายนอก ก็เลสอันนี้จะหมดไปไม่ได้ถ้าหากไม่มีการให้ มันไม่มีทางอื่นนอกจากทางนี้ทางเดียว และตราบใดที่ยังตัดความโลภ หรือความสุข อันเนื่องมาจากวัตถุไม่ได้ การพ้นทุกข์ ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เลย เพราะมีหลักความจริงอยู่ว่า คนที่ยังมีกิเลสอยู่ในสันดาน จะหนีตัวเองไม่พ้น ซึ่งหมายความว่าตายแล้วจะต้องเกิดอีก หนีการเกิดไม่พ้น และจะต้องเกิดอยู่ในโลกของวัตถุ ความเป็นอยู่จะต้องอาศัยวัตถุ จะต้องติดอยู่ในวัตถุ ดังเช่นที่เรารู้สึกกันอย่างลึกซึ้งว่าเงินทองเป็นของจำเป็นอย่างยิ่งที่สุด เพราะเงินเป็นเครื่องแลกเปลี่ยนให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ เราเห็นได้ชัดว่าคนยากจนเดือดร้อนขนาดไหน แต่ความเป็นจริง คนที่มั่งมีก็เดือดร้อนพอ ๆ กับคนที่ยากจน มันแตกต่างกันเพียงมีความเดือดร้อนไปคนละแบบ ทั้งนี้

เป็นเพราะสาเหตุอันเดียว คือความโลภหรือความติดอยู่ในความสุข อันเนื่องมาจากวัตถุ ขอให้ท่านสังเกตจากตัวอย่างดังต่อไปนี้

คนจนย่อมเดือดร้อนเพราะความขาดแคลน กล่าวคือ มีสิ่งจำเป็นไม่พอกับความต้องการ อันนี้เป็นความเดือดร้อนที่มองเห็นได้ง่าย แต่ความทุกข์อีกอย่างหนึ่งที่มันทรมาณใจอยู่ตลอดเวลา ก็คือความอยากที่จะได้สิ่งที่ต้องการ แต่แล้วก็ยังไม่ได้ และเป็นเหตุทำให้เกิดความวิตกกังวล ทำให้ความคิดฟุ้งซ่าน ทำให้เกิดความไม่สบายใจหลายอย่าง และจากความอ่อนแอในเรื่องนี้ ทำให้ตกเป็นทาสของความชั่วได้ง่าย และสิ่งของอันใดซึ่งมีอยู่ก็ทำให้วิตกกังวล กลัวจะหาย กลัวจะถูกโกง กลัวจะถูกขโมย ทำให้ความคิดสงบได้ยาก และสิ่งของอันใดถ้าสูญหายไป ก็ทำให้เกิดความเสียใจหรือ บางทีก็ทำให้เกิดความโกรธ ข้อที่ร้ายที่สุดก็คือทำให้ความคิดของคนเหล่านี้วนเวียนอยู่แต่ในเรื่องวัตถุ ติดอยู่ในโลกของวัตถุ ทำให้มีติดต่อกับโลกของวิญญาณ ทำให้มองเห็นความจริงเกี่ยวกับโลกของวิญญาณ ซึ่ง

ถ้าตราบไดยังมองไม่เห็นโลกแห่งวิญญูณ เขาจะต้อง
เป็นทุกข์ เพราะความแก่ ความเจ็บ ความตาย เพราะการ
พลัดพรากจากสิ่งที่รัก ประสบกับสิ่งที่ไม่รัก ปรรณาสสิ่งใด
ไม่ได้สมหวัง ทุกข์ที่ว่านี้เขาจะหนีไม่พ้นเลย

และอีกประการหนึ่ง ก็คือ โดยธรรมดาคนเรา เมื่อมี
ร่างกาย มีทรัพย์สมบัติ ก็ย่อมจะติดและยึดถืออยู่ในสิ่งเหล่านี้
นี้ ปล่อยวางไม่ได้ และเมื่อเป็นเช่นนี้ ความทุกข์ที่เนื่องมา
จากตัณหา อูปาทาน ก็จะมีทรมานเขาตลอดไป

ความจริงดังที่กล่าวมานี้ คนที่มีนิสัยเห็นแก่ตัว
ข้าพเจ้ากลัวรับรองได้ว่า ให้พยายามพรั่สอนจนตลอดชีวิต
ก็ไม่มีทางที่เขาจะเข้าใจได้ เว้นไว้แต่ว่าเขาจะเปลี่ยนนิสัย
เสียใหม่ กล่าวคือหัดให้เป็นคนมีนิสัยเสียสละ หัดให้มีความ
เมตตากรุณาต่อคนอื่น หัดให้อะไรแก่คนอื่นเปล่า ๆ โดยไม่
หวังผลตอบแทน ให้ด้วยความเมตตากรุณาจริง ๆ เขาจะต้อง
สร้างนิสัยอันนี้ให้สูง จนกระทั่งสามารถที่จะให้แม้กระทั่งสิ่ง
ที่ตนเองรักที่สุด เช่นลูก หรือสามีภรรยา แม้กระทั่งชีวิตของ
ตนเองก็ให้แก่ผู้อื่น

ได้ ซึ่งเมื่อให้แล้วก็มิปิติโสมนัสไม่มีความเสียดาย ไม่มีความเสียใจ ไม่มีความหวาดกลัว ตราบใดที่คนเรายังก้าวมาไม่ถึงขั้นนี้ การรู้แจ้งความจริงดังที่กล่าวมา ซึ่งเมื่อพูดอีกนัยก็คือ **การรู้แจ้งอริยสัจ** จะไม่มีทางเป็นไปได้เลย เพราะการรู้แจ้งอริยสัจไม่ได้ขึ้นอยู่กับพื้นความรู้อย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับพื้นการเสียสละมากที่สุด

อนึ่งยังมีความจริงอีกมุมหนึ่ง ซึ่งเป็นมุมที่ตรงกันข้ามกับความเข้าใจเดิมทุกอย่าง คนเราจะมองเห็นก็ต่อเมื่อมีพื้นการเสียสละอย่างเพียงพอ มุมที่ว่านี้ก็คือ **การให้คือการได้** ยิ่งให้มากเท่าไรก็ยิ่งจะได้มากเท่านั้น และทุกสิ่งทุกอย่างที่ให้ไปนั้น จะไม่มีอะไรสูญเสียเลย ซึ่งหมายความว่า ถ้าให้เกียรติก็จะได้เกียรติ ถ้าให้ความรักก็จะได้รับความรัก ถ้าให้ชีวิตก็จะได้ชีวิต ถ้ายิ่งการให้นั้นเป็นการให้อย่างบริสุทธิ์ เป็นการให้ด้วยความเมตตากรุณาจริง ๆ ผลที่พึงจะได้รับก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นไปอีกหลายเท่า ความจริงในแง่นี้ คนที่มีนิสัยเห็นแก่ตัวให้อธิบายอย่างไรก็ไม่มีทางเข้าใจ ส่วนคนที่มีนิสัยเสียสละ และถ้าเคยเสียสละมาแล้วอย่างมากมายหลายร้อยชาติ และให้แม่

กระทั่งสิ่งที่รักที่สุดมาแล้ว ความจริงดังที่กล่าวมานี้จะเห็นได้
อย่างแจ่มแจ้งโดยไม่ยาก

ท่านจงพิจารณาดูให้ดี ถ้าหากว่าท่านยังอยู่ในโลก
แห่งความคิดที่หลอกตัวเอง คือความคิดที่ว่า ถ้าให้ก็มีแต่จะ
หมดไป ต้องเก็บ ต้องสะสม จึงจะมั่งมีขึ้น ความคิดอันนี้เป็น
ความคิดที่หลอกตัวเอง เป็นความคิดที่ผิด ส่วนความคิดที่ถูกต้อง
ก็คือการให้คือการได้ และไม่มีทางอื่นเลยที่คนเราจะพ้น
ทุกข์ได้ ถ้าหากไม่มีการให้ และต้องให้ได้มากด้วย ต้องให้ได้
แม้กระทั่งสิ่งที่ตนเองรักที่สุด และต้องทำหลายครั้งด้วย ไม่
เช่นนั้นพ้นทุกข์ไม่ได้ ขอได้โปรดพิจารณาตัวอย่างง่าย ๆ ดัง
ต่อไปนี้ เป็นคนที่มีนิสัยเสียสละ มีความเมตตากรุณาต่อ
บุคคลอื่นอยู่เสมอ เวลาของหายก็ไม่ค่อยทำให้กังวลใจเท่าไร
และทรัพย์สินสมบัติอันใดที่ต้องการแต่ยังหาไม่ได้ ก็จะไม่ค่อย
เป็นห่วงเท่าใดนัก ความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องทรัพย์สินสมบัติ
จะมึนน้อย และเหตุการณ์หรือบุคคลที่จะมาขัดใจทำให้เกิด
ความทุกข์แม้หากจะมีบ่อย ๆ ความโกรธ

หรือความทุกข์นี้เกิดได้ยาก หรือถึงแม้จะเกิดก็อยู่ได้ไม่นาน ทั้งนี้เพราะอะไร? ก็เพราะคนที่มีนิสัยเสียสละ เขามีนิสัยของการปล่อยวางอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องวัตถุ แต่ทั้งนี้ก็สุดแล้วแต่ว่าเขาเคยให้อะไรมา ถ้าหากเคยเสียสละความรัก ก็ย่อมจะมีนิสัยปล่อยวางในเรื่องความรัก ถ้าเคยเสียสละชีวิต ก็จะมีนิสัยการปล่อยวางในเรื่องชีวิต คนที่ปล่อยวางอะไรไม่ได้ มันเป็นการแน่นอนเหลือเกินว่า จะต้องจมอยู่ในความทุกข์สิ้นกาลนาน และการปล่อยวางนั้นก็จะมีไม่ได้ด้วยถ้าหากไม่เคยหัดเสียสละเลย

เท่าที่กล่าวมานี้เป็นอานิสงส์ที่เห็นได้ง่ายของการเสียสละ หรือการให้อะไรแก่ใครด้วยความเมตตากรุณา ส่วนอานิสงส์ที่ลึกซึ้งกว่านี้ เช่นเมื่อให้ทรัพย์ก็จะได้ทรัพย์ เมื่อให้ความสุขก็จะมีความสุข ซึ่งผลแห่งการให้เช่นนี้มันจะมีอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเกิดเป็นอะไรอยู่ที่ไหน ผลที่ออกมาในรูปแบบนี้เห็นได้ยากมาก แต่ความจริงมันก็เป็นอย่างที่กล่าวมานี้ทุกประการ เพราะฉะนั้นจึงเป็นกฎตายตัวที่มีอยู่ตลอดเวลาว่า :-

ถ้าคนไหนอยากจะหนีไปให้พ้นจากความยากจน
จริง ๆ แล้ว จงมีชีวิตอยู่เพื่อการให้ หามาก็เพื่อจะให้ และให้
ที่ว่่านีั หมายถึงการให้เปล่า ให้ด้วยความเมตตากรุณา

และถ้าคนไหนต้องการที่จะเกิดมาไม่ให้เป็นทุกข์
เพราะแก่เจ็บและตาย ก็จงหัดเสียสละชีวิตเพื่อประโยชน์ต่อ
ผู้อื่น เป็นการให้อย่างเต็มใจและไม่กลัวตาย คนไหนถ้าไม่
เคยหัด ก็ไม่มีทางที่จะพ้นจากทุกข์ในเรื่องเหล่านี้ ได้เลย

ข้อความทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ข้าพเจ้าได้เขียนไว้เมื่อ
พ.ศ. ๒๕๑๑ เพื่อเป็นการส่งความสุขปีใหม่ให้แก่สมาชิก
หนังสือวิญญูณนในปีนี้ เมื่อข้าพเจ้ามาอ่านดูอีกครั้งหนึ่งก็
รู้สึกว่่า เป็นข้อความที่ยังใช้ได้แม้ในสมัยปัจจุบัน และยังคง
ใช้ได้ตลอดไปไม่มีคำว่าล้าสมัยเพราะพระธรรมคำสั่งสอน
ของพระพุทธเจ้า เป็นอกาลิโก ซึ่งตามศัพท์แปลว่าไม่มีกาล
คือไม่ขึ้นอยู่กับทฤดุกาล ไม่ขึ้นอยู่

กับกาลสมัย แต่เนื่องจากมีข้อความบางตอนในเรื่องนี้ยังเป็น
ที่เข้าใจยาก เช่นข้อความตอนท้ายที่กล่าวว่า “ส่วนอานิสงส์
ที่ลึกซึ้งกว่านี้ เช่นเมื่อให้ทรัพย์ก็จะได้ทรัพย์ เมื่อให้ความสุข
ก็จะมีความสุข ซึ่งผลแห่งการให้เช่นนี้มัน จะมีอยู่ตลอดกาล
ไม่ว่าจะเกิดเป็นอะไรอยู่ที่ไหน แต่ผลที่ออกมาในรูปแบบนี้เห็น
ได้ยากมาก” ข้อความอันนี้แหละที่ข้าพเจ้าบอกว่า ยังเป็นที่
เข้าใจยาก แต่อย่างไรก็ดี ขอให้ท่านศึกษาข้อความในพุทธ
ภาษิตดังต่อไปนี้ก่อน กล่าวคือ :-

มณาปทายี ลภเต มณาป

อคคสฺส ทาทา ลภเต ปฺนคฺคํ

วรสฺส ทาทา วรลาภี จ โหติ

เสฏฺฐนฺทโท เสฏฺฐมฺเปติ สุานํ

ผู้ให้ของชอบใจ ย่อมได้ของชอบใจ ผู้ให้ของเลิศ ย่อม
ได้ของเลิศ ผู้ให้ของดี ย่อมได้ของดี ผู้ให้ของประเสริฐ ย่อม
ถึงฐานะอันประเสริฐ

อคฺคสุมี ทานํ ททตํ
 อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทตฺตมฺติ
 อคฺคํ อายุ จ วณฺโณ จ
 ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ

บุญอันเลิศ ย่อมเจริญแก่บุคคลผู้ให้ทานในวัตถุอัน
 เลิศ อายุ วรรณะ ยศ เกียรติ สุข กำลัง อันเลิศ ก็เจริญด้วย

ฐุ อิติ. ๒๕ / ๒๙๙

อคฺคทายี วรทายี
 เสฏฺฐทายี จ โย นโร
 ทิฆมายุ ยสฺวา โหติ
 ยตถ ยตฺถุปฺปชฺชติ

นรชนผู้ให้สิ่งที่ดี ที่เลิศ ที่ประเสริฐ ย่อมเป็น ผู้มีอายุ
 ยืน มียศในภพที่ตนเกิด

อง ปญจก ๒๒/๕๖

ข้อความที่เป็นพุทธภาษิตดังที่กล่าวมานี้ สำหรับผู้ที่มี
 ความเชื่อความเลื่อมใสอยู่แล้วก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่สำหรับ
 ผู้ที่ไม่เชื่อก็ย่อมจะต้องสงสัย เพราะมองไม่เห็นเหตุผลว่ามัน
 จะเป็นไปได้ได้อย่างไร มีตัวอย่างอะไรเป็นข้อ

พิสูจน์ เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงกล่าวว่ อานิสงส์ของการให้ทานในลักษณะนี้มีความหมายลึกซึ้งมาก ยากที่คนทั้งหลายจะเข้าใจได้ แต่ข้าพเจ้าก็ขอยืนยันว่า ความจริงย่อมเป็นดังที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้วนั้นทุกประการ ทั้งนี้ก็เพราะข้าพเจ้ามีเหตุผลในการพิจารณาให้เห็นแจ้งได้ดัง ต่อไปนี้ คือ :-

ประการแรก เราต้องยอมรับความจริงก่อนว่า ตัวเราคือร่างกายเป็นผลที่เกิดมาจากวิบาก วิบากก็คือผลของกรรมที่เกิดในสันดาน ตัววิบากก็คือจิตไร้สำนึกหรือ ฅวังคจิตนั่นเอง ตัวเราเป็นผลที่เกิดมาจากวิบากก็คือเป็นผลที่เกิดมาจากฅวังคจิต คำว่า **ฅวังคจิต** ตามศัพท์แปลว่า **จิตที่เป็นองค์ของภพ** ซึ่งคำว่า **ภพ** ในที่นี้หมายถึงนามรูป ส่วนคำว่า **องค์** หมายถึงรากฐาน ต้นไม้จะเกิดมาเป็นต้นอะไร ความสำคัญขึ้นอยู่กับเมล็ดของมัน เมล็ดผลไม้ม้แต่ละชนิดเมื่อพูดตามสำนวนบาลีก็ต้องพูดว่า เมล็ดผลไม้ม้เป็นองค์ของต้นไม้ม้ และเมล็ดผลไม้ม้เกิดจากการกระทำของต้นไม้ม้ฉันใด วิบากคือฅวังคจิตหรือจิตไร้สำนึกนั้นก็เป็นผลที่เกิดมาจากกรรมของแต่ละบุคคลฉันนั้น เพราะ

ฉะนั้นจึงพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่า เราจะเกิดมาเป็นอะไรสุดแล้วแต่กรรม

แต่อย่างไรก็ดี การกระทำทุกอย่างเมื่อทำแล้วก็แล้วไป คือเป็นอดีตไปแล้ว ดูเหมือนไม่เกี่ยวกับผลในปัจจุบัน แต่ความเป็นจริงแล้วผลในปัจจุบันย่อมเกิดจากเหตุในอดีตทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็เพราะ ผลของการกระทำแต่ละครั้งย่อมเกิดขึ้นในสันดานเสมอ ตราบใดที่ยังไม่ได้แก้ไข ยังไม่ได้ลบล้างเอาออก ผลของการกระทำแต่ละอย่างนั้นจะฝังอยู่ในสันดานและสืบต่อไปเรื่อย ๆ ถึงชาติหน้าและชาติต่อไป ๆ ประเด็นนี้ต้องทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง ไม่เช่นนั้นแล้วจะมองไม่เห็นว่ คนที่ให้ทานด้วยใจที่เป็นกุศลนั้นทำไมจึงมีอานิสงส์มากมาย ซึ่งอาจจะเปรียบได้ว่า ข้าวหนึ่งเมล็ดถ้าเรากินเสียมันก็หมดคราวหลังไม่ได้กิน แต่ถ้าเอาข้าวนั้นไปปลูกเกิดเป็นต้นขึ้นมา เราก็จะได้กินข้าวอีกมาก เพราะข้าวหนึ่งเมล็ดสามารถที่จะเพิ่มพูนขึ้นอีกหลายร้อยเมล็ด อานิสงส์ของการบริจาคทานโดยทั่วไปก็เป็นเหมือนเช่นนี้ แต่มันเป็นการยากที่บุคคลผู้ซึ่งไม่เคยบริจาคทานมาอย่างมาจะมอง

เห็นได้ทั้งนี้ก็เพราะเขาจะไม่ค่อยได้รับผลจากบุญกุศลที่เกิดจากทาน ส่วนผู้ที่ได้รับผลอันเกิดจากการบริจาคทานนั้นเขามองเห็นอยู่เสมอว่าบุญอันนี้เลี้ยงรักษาเขาอยู่ จึงทำให้เขามั่งมี ทำให้เขามีความสุขความเจริญ คนที่เรียนหนังสือน้อยหรือไม่ได้เรียนหนังสือเลย ย่อมยากที่จะเห็นอานิสงส์ของการเรียน ส่วนคนที่เรียนมากนั้น ยิ่งรู้มากก็ยิ่งเห็นอานิสงส์ของการเรียนมากขึ้นฉันใด คนที่บริจาคทานน้อยหรือไม่เคยบริจาค กับคนที่เคยบริจาคทานมามากก็เช่นเดียวกัน คือ ย่อมจะเห็นอานิสงส์ของ การเสียสละไม่เหมือนกัน

การกระทำทุกอย่างย่อมมีผลเกิดขึ้นในสันดานเสมอ เพราะทุกครั้งที่เราพูดดีทำดีคิดดี ความดีย่อมเกิดขึ้นในสันดาน ทุกครั้งที่เราพูดชั่วทำชั่วคิดชั่ว ความชั่วก็เกิดขึ้นในสันดาน ความดีความชั่วที่เกิดขึ้นในสันดานเป็น ของยั่งยืน เป็นของสืบต่อได้ถึงชาติหน้าและชาติต่อๆ ไปอีกดังที่กล่าวมา ฉะนั้นขอให้พิจารณาดูว่า ทุกครั้งที่เรามีการให้ มีอะไรเกิดขึ้นในสันดานของเราบ้าง สิ่งที่เรามองเห็นได้ง่าย

ความเลื่อมใสก็จะเกิดขึ้นในสันดาน เมื่อเราให้ด้วยความเมตตากรุณา ความเมตตากรุณาก็จะเกิดขึ้นในสันดาน เมื่อให้ด้วยความเคารพให้ด้วยความอดทน หรือให้ด้วยคุณธรรมอะไรก็ตาม คุณธรรมที่ว่านี้จะต้องเกิดขึ้นในสันดานทุกขณะ ยิ่งถ้าให้บ่อยๆ คุณธรรมก็ยิ่งมากขึ้น ผลของการให้ในลักษณะเช่นนี้มองเห็นได้ง่าย และตรงตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า หว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น เช่น หว่านถั่วได้ถั่ว หว่านงาได้งา เมื่อเราให้ด้วยคุณธรรมอันใด คุณธรรมอันนั้นก็เกิดขึ้นในสันดาน ทำดีได้ดี คือได้ความดี ทำชั่วได้ชั่ว คือ ได้ความชั่ว มีความหมายดังที่กล่าวมานี้

แต่ที่นี้ปัญหามันมีอีกว่า คุณธรรมต่างๆ เกิดขึ้นจากการให้นั้น จะให้ผลดีอย่างไร คนที่เกิดมายากจน เกิดมาอาภัพ หรือเกิดมาพิการ คุณธรรมที่ว่านี้มันจะช่วยให้เราว่า รวยขึ้นมาได้หรือ ช่วยให้เราพ้นจากความอาภัพได้หรือ ทุกวันนี้เราได้เคยเห็นตัวอย่างมีมาก คนบางคนเป็นคนชื่อเป็นคนขยัน มีความรู้ดี เป็นคนที่ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ใคร แต่ก็ยังยากจน มีความ

เป็นอยู่ผิดเคือง จะทำอะไรให้สำเร็จขึ้นมาสักอย่างก็ยาก ส่วนบางคนทั้งที่เรากรู้ที่อยู่ว่า เขาประกอบอาชีพในทางทุจริต ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เป็นคนมีเล่ห์เหลี่ยม มีลูกไม้มาก เป็นคนที่โกหกได้เสมอ ถ้าหากจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง เขาถือศีลไม่ได้เลย ไม่ว่าศีลข้อไหนๆ แต่เขาก็เป็นคนร่ำรวย มีอำนาจ มีอิทธิพล มีเกียรติ ตัวอย่างเช่นนี้มีอยู่ แล้วจะให้เข้าใจได้อย่างไรว่า ทำดียอมได้ดี เพราะคนดีมีคุณธรรมก็ยังคงเป็นคนอภัพได้ เป็นคนยากจนได้ความดีจะมีประโยชน์อะไร ในเมื่อความดีไม่ทำให้ร่ำรวย ผู้คนที่ไม่ดีไม่ได้ คนที่ทำความชั่ว แต่ถ้าเป็นคนฉลาดในการทำ ฉลาดในการปกปิด ฉลาดในการป้องกัน คนอย่างนี้ดีกว่า เพราะเห็นตัวอย่างอยู่แล้วว่า ความเป็นคนชั่วของเขานั้นเองทำให้เขาร่ำรวยขึ้นมา

ความเข้าใจผิดดังที่กล่าวมานี้ได้สร้างความสับสน ให้แก่จิตใจของคนในปัจจุบันนี้มาก ซึ่งในสมัยที่คอมมิวนิสต์กำลังแทรกซึมอยู่ในสังคมทั่วไปเช่นนี้ พวกที่มีหวนิยมในทางคอมมิวนิสต์หรือในทางสังคมนิยม เขาจะ

มองเห็นแต่ในแง่ว่า พระเป็นผู้หลอกลวงประชาชน เพราะพระดีแต่สอนให้ประชาชนทำบุญให้กับพระ แต่พระไม่ได้ทำประโยชน์แก่สังคมสมกับที่ประชาชนบำรุง ส่วนคนที่ทำประโยชน์แก่สังคมเป็นอันมาก เช่นชาวนาซึ่งเป็นผู้ผลิตข้าวเลี้ยงคนทั้งประเทศ และยังมีข้าวเหลือส่งไปขายยังต่างประเทศ นำเงินมาพัฒนาประเทศได้อีกมากมาย เป็นคนที่ทำคุณประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจให้แก่ประเทศชาติเป็นอันมาก คนทั้งหลายที่ร่ำรวย เพราะอาศัยชาวนาก็มีมากมาย คนประเภทนี้ต่างหากที่ควรจะได้รับ การบริจาคช่วยเหลืออย่างมาก แต่แล้วกลับปรากฏว่า ชาวนาส่วนใหญ่เป็นคนยากจน เพราะไม่ค่อยได้รับการดูแลเอาใจใส่จากบรรดาคนที่มั่งมีทั้งหลายเท่าที่ควร การบริจาคที่จะให้เห็นผลทันตา ทำให้คนทั้งหลายมีความสุข ความเจริญขึ้นมาด้วย ก็คือการให้ความช่วยเหลือแก่พวกที่เป็นตัวจักรสำคัญในการผลิต เช่นอย่างพวกชาวนาหรือพวกกรรมกรโดยทั่วไป ซึ่งถ้าคนเหล่านี้มีการอยู่ดีกินดี และได้รับความเป็นธรรมในเรื่องการแบ่งปันผลประโยชน์ ก็จะทำให้บ้านเมืองเจริญ

คนทั้งหลายก็จะมีความสุขร่วมกัน แต่วิธีการให้ในแบบของ พุทธศาสนาเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ยังไม่ถูก และพวกนี้จะไม่เชื่อเป็นอันขาดว่า คนที่ร่ำรวยอยู่ทุกวันนี้ เป็นผลที่เกิด จาก การทำบุญในชาติก่อน เพราะถ้าเป็นเช่นนั้นจริง คนที่ ทำบุญก็ย่อมจะมีนิสัยเป็นคนใจบุญ แต่กลับปรากฏว่า คนที่ ร่ำรวยทั้งหลายส่วนมาก เป็นคนเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ มีความ โลกไม่สิ้นสุด คนอื่นจะเดือดร้อนอย่างไรช่างมัน ขอให้ฉันร่ำ รวยอย่างเดียว เพราะตัวอย่างที่ปรากฏในสังคมเป็นเช่นนี้ เขา จึงไม่เชื่อว่า คนที่ร่ำรวยเป็นเพราะเขาได้ทำบุญไว้ในชาติ ก่อนมาก ข้าพเจ้าใคร่จะขอเตือนว่า จุดนี้คือจุดทำลายพุทธ ศาสนา เพราะคนที่คลั่งไคล้ในลัทธิการเมืองในด้านวัตถุนิยม นั้น เขามักจะนำเอาเรื่องนี้ขึ้นมากล่าวโจมตี เพื่อชี้ให้เห็นว่า เรื่องในพุทธศาสนาเป็นเรื่องงมงาย

โดยธรรมดาคนเรายังเดือดร้อนในเรื่องความเป็น อยู่ อย่่างไร ก็ยังจะคิดแต่ในด้านวัตถุเพียงนั้น กล่าวคือ ถ้าทำ อะไรไม่มีผลออกมาในทางวัตถุ เขาจะไม่เห็นด้วย

เพราะปัญหาเฉพาะหน้าที่บีบคั้นเขาอยู่มันเป็นเรื่องวัตถุ เพราะเหตุนี้คนส่วนใหญ่เวลานี้ จึงไม่คิดถึงเรื่องการบุญ การกุศล เขาคิดแต่จะทำอย่างไรเขาจึงจะมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย มีพอกินพอใช้ ไม่เดือดร้อน ขอให้เข้าใจว่าคนที่ตกอยู่ในสภาพอย่างนี้ ย่อมเป็นธรรมดาที่เขาจะต้องคิดอย่างนั้น เขาไม่มีเวลาที่จะไปคิดในเรื่องอื่นที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องการทำมาหากิน แต่ก็มิอยู่บ้างเหมือนกัน บางคนทั้งที่ยากจนก็ยังทำบุญ เพราะเขาเชื่อว่าที่เขาเกิดมายากจนในชาตินี้ เป็นเพราะเมื่อชาติก่อน เขาทำบุญไว้น้อย และมีอีกพวกหนึ่ง คือเขาเชื่อว่า ถ้าเขาได้ทำบุญกับพระ จะเป็นเหตุบันดาลให้เขาประสบโชคลาภ เช่นถูกล็อตเตอรี่หรือทำมาค้าขายเจริญ หรือช่วยป้องกันอันตรายต่างๆ ได้อะไรทำนองนี้ พวกที่คิดอย่างนี้มักจะมีของขลังเครื่องรางหลายอย่างอยู่ในบ้าน และบางคนก็มีพระติดตัวไปไหนมาไหนมากมาย ซึ่งทั้งหมดที่ว่านี้ก็เป็นด้วยความเชื่อในลักษณะดังที่กล่าวมา

แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า คนที่จะเกิดมาร่ำรวย มีอำนาจวาสนา สาเหตุสำคัญส่วน

หนึ่งต้องมาจากการบริจาทานในอดีต การที่ข้าพเจ้าใช้คำว่าต้องมาจากการบริจาทานในอดีตชาติ ก็เพราะว่าถ้าบุญในชาติก่อนไม่มี เพิ่งจะมาเริ่มต้นในชาตินี้ บุญที่ทำไว้ในชาตินี้ถึงแม้จะทำมากสักเพียงไร มันก็ไม่สามารถจะไปลบล้างหรือไปขัดขวางกรรมในชาติก่อน ซึ่งได้กำหนดโชคชะตาให้แก่เรามาแล้วตั้งแต่เกิด “คนที่ให้ของที่ชอปปใจย่อมนจะได้ของที่ชอปปใจ ให้สิ่งที่เลิศย่อมนจะได้สิ่งที่เลิศ ฯลฯ” หลักธรรมะบทนี้เราจะเข้าใจง่ายขึ้นเป็นอันมาก ในเมื่อเรายอมรับว่าตัวเราเป็นผลที่เกิดมาจากวิบากดังที่ได้อธิบายมาแล้ว และอีกข้อหนึ่งที่จะต้องยอมรับคือ ทุกคนย่อมมีชะตาชีวิต ชะตาชีวิตหมายถึงแผนผังของชีวิตที่ถูกกำหนดมาตั้งแต่เกิด และ ผู้ที่กำหนดชะตาชีวิตของเราก็คือวิบากของเราเอง พระ พุทธเจ้าเมื่อประสูติมาได้ ๕ วัน โจรก็ทำนายว่าจะได้เป็นพระพุทธรเจ้าหรือไม่ก็เป็นจักรพรรดิ พระพุทธรเจ้าเกิดมา มีชะตาชีวิตอย่างนี้ ก็เพราะพระองค์ได้ทรงสร้างบารมีไว้มาก ซึ่งแต่ละข้อล้วนแต่ทรงสร้างได้ถึงขั้นปรมัตถบารมี เช่นทานบารมี พระพุทธเจ้าในสมัยที่

ยังเป็นพระโพธิสัตว์ สามารถให้ได้แม้กระทั่งลูกและเมีย เคยสละชีวิตเพื่อผู้อื่นมาแล้วอย่างมากมาย ขอให้สังเกตว่า บารมีที่พระองค์ทรงสร้างนั้น ไม่ใช่มีแต่การบริจาคทานอย่างเดียว แต่ยังมีกรถือศีล การฝึกสมาธิเจริญวิปัสสนา การบวช การศึกษาให้มีความรู้ความฉลาด ความเพียร ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจที่มั่นคง ความเมตตาและอุเบกขา คุณธรรมทั้งหลายอย่างนี้ พระองค์ได้บำเพ็ญมาแล้วอย่างมากมายครบบริบูรณ์ โดยมีจุดหมายแน่นอนว่า เพื่อให้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ เพราะฉะนั้นในเมื่อบารมีทั้งสิบบริบูรณ์ดีแล้ว จึงได้ก่อให้เกิดชะตาชีวิตดังที่ได้กล่าวมา

ทุกคนย่อมมีชะตาชีวิต ใครจะเกิดมาร่ำรวยหรือยากจน ใครจะเกิดมาเป็นอะไรวิบากของตัวเองได้กำหนดมาแล้วตั้งแต่เกิด และคนเราถ้าลงว่ามีชะตาชีวิตว่าจะต้องเป็นอะไรก็ยากที่จะแก้ไข เช่นอย่างพระองค์คุณิมาล ทั้งที่เกิดในตระกูลสูงคือเป็นลูกชายของปุโรหิต แต่ในเมื่อชะตาชีวิตซึ่งพ่อของท่านเองเป็นคนทำนายว่าจะเกิดมาเป็นโจร และได้พยายามแก้ไขมาตั้งแต่เล็ก ๆ

แต่ในที่สุดพระองค์ก็มาเป็นโจรจนได้ เช่นเดียวกับ
 พระพุทธเจ้า พระเจ้าสุทโธทนะ ซึ่งเป็นพระบิดาได้พยายาม
 สั่งสอนอบรมและสร้างสิ่งแวดล้อมทุกอย่างเพื่อที่จะให้
 พระพุทธเจ้าอยู่ครองฆราวาส เพื่อจะได้เป็นจักรพรรดิตาม
 คำทำนายของโหร แต่ตามชะตาชีวิตที่แท้จริงในชาตินี้ไม่
 ได้เกิดมาเพื่อเป็นจักรพรรดิในทางโลก แต่เกิดมาเพื่อเป็น
 พระพุทธเจ้า เพราะก่อนที่พระองค์จะทรงจุติมาเกิดเป็น
 มนุษย์ พวกเทวดาทั้งหลายได้ไปทูลอัญเชิญให้พระองค์เสด็จ
 ลงมาเกิดเป็นพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงรับคำแล้วจึงได้ทรง
 จุตินลงมาเกิด ซึ่งคำอัญเชิญนั้นมีดังนี้

กาโล ยนฺเต มหาวิโร อุปสมฺปชฺช มาตุกฺขจฺฉิยํ

สทฺเวกํ ตารยนฺโต พุชฺฌสฺส อมตํ ปทํ

ข้าแต่ท่านมหาวิระ บัดนี้ถึงเวลาของท่านแล้วที่จะลง
 ไปเกิดในท้องของมารดา แล้วตรัสรู้อมตธรรมซึ่งจะช่วยให้ช่วย
 เหลือสัตว์โลกทั้งหลาย รวมทั้งเทวดาให้พ้นจากความทุกข์

นี่คือชะตาชีวิตที่พระองค์ก็ทรงรู้ ใครเล่าจะฝันชะตาชีวิตอย่างนี้ได้ คนเราทุกคนก็เหมือนกัน ขอให้พิจารณาดูตัวเองให้ถ่องแท้ แล้วก็จะทราบความจริงด้วยตัวเองว่า ทุกคนมีชะตาชีวิตเป็นของตนเอง และคนที่จะบอกได้ก็มีพวกโหร แต่ต้องเป็นโหรที่แม่นยำจริง ๆ จึงจะบอกได้ถูก แต่อย่างไรก็ดี ผู้ที่สามารถจะบอกได้โดยไม่ผิดพลาดเลยก็คือผู้ที่ได้ฌานขั้นสูง เช่น อสิตดาบสทำนายพระพุทธเจ้าอย่างเดี๋ยวนั้น พระองค์จะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธะ วิชาโหราศาสตร์ก็ดี คนที่สำเร็จฌานขั้นสูงก็ดี ในสมัยครั้งพุทธกาลมีมาก เพราะฉะนั้นคนส่วนใหญ่จึงได้เชื่อถือกันมานาน คนที่ไม่มีความรู้เรื่องโหรไม่เคยมีประสบการณ์ที่แท้จริงเกี่ยวกับเรื่องโหร ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอำนาจของฌานสมาบัติ เพราะไม่ได้ศึกษาหรือศึกษาแต่ไม่ได้รู้อะไร จริง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ คนประเภทนี้เท่านั้นที่จะปฏิเสธว่าชะตาชีวิตไม่มี เขาเชื่อว่าใครจะเกิดมาเป็นอะไร สำคัญอยู่ที่สิ่งแวดล้อมและโอกาส เขาไม่เชื่อในเรื่องกรรมในอดีต แต่สำหรับชาวพุทธเราเชื่ออย่างนี้ว่า เรามีกรรม

เป็นของตน เราเป็นทายาทของกรรม เรามีกรรมเป็นผู้ให้
กำเนิด เรามีกรรมเป็นพวกพ้อง เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย
เราทำกรรมอันใดไว้ ดีก็ตามชั่วก็ตาม เราจักได้รับผลแห่ง
กรรมอันนั้นแน่ ชาวพุทธที่ยากจนแต่มีความเชื่อในเรื่องกฎ
ของกรรม บุคคลประเภทนี้แม้จะยากจน แม้จะถูกบีบบังคับ
แต่เขาก็ยังมีความสุขและมีความอดทนโดยเฉพาะก็คือ เขา
พยายามแก้ไขตัวของเขาเอง เขาจะไม่โทษสิ่งแวดล้อม หรือ
เหตุการณ์ภายนอกแต่อย่างเดียว แต่เขาก็ยอมรับว่า เราจะ
เป็นอะไรมันสำคัญอยู่ที่สิ่งแวดล้อมด้วยเหมือนกัน แต่เหตุ
ส่วนใหญ่อยู่ที่การกระทำของเราเอง

**ตัวเราเป็นผลที่เกิดมาจากวิบาก ทุกคนมีชะตา
ชีวิตเป็นของตัวเอง ผู้ที่กำหนดโชคชะตาก็คือ วิบาก ของ
เราเอง** หลีกเหล่านี้นแหละในเมื่อเข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว ก็จ
มองเห็นได้โดยไม่ยากว่า “ผลแห่งการบริจาคทานนั้น ย่อมส่ง
ผลให้ร่ำรวยอย่างแน่นอน ส่วนผู้ที่ไม่ได้บริจาคหรือบริจาค
น้อย ก็ย่อมจะมีผลตรงกันข้าม ทั้งนี้เพราะอะไร? ก็เพราะทุก
ครั้งที่เรามีการให้ ซึ่งเป็น

การให้ด้วยความเมตตา กรุณา ให้ด้วยความเคารพหรือให้ด้วยคุณธรรมอะไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นในสันดานก็คือ คุณธรรมต่าง ๆ เหล่านั้น ขอให้ตั้งข้อสังเกตว่าคนที่มีคุณธรรมเหล่านี้มากในสันดานนั้น ย่อมจะเป็นที่ดึงดูดจิตใจคนที่มารู้จักหรือคนที่เข้ามาใกล้ หรือแม้แต่คนที่เพียงได้ยินชื่อเสียงเท่านั้น ให้เกิดความรักความเมตตา ความเชื่อถือ ความไว้วางใจ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ฯลฯ คนที่มีบุคลิกลักษณะเช่นนี้แน่นอน ไม่ว่าจะทำงานอะไรย่อมเจริญทั้งสิ้น

แต่อย่างไรก็ดี ยังมีเหตุผลที่ลึกซึ้งอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ทุกคนย่อมมีรังสีออกจากตัว รังสีที่ว่านี้ย่อมมีผลเหมือนกับของขลังเครื่องรางที่ทำการปลุกเสกอย่างมีประสิทธิภาพคือรังสีแต่ละอย่างนั้นให้ผลในทางแคล้วคลาดก็มี ให้ผลในทางให้คนอื่นเกิดความรัก ความเชื่อถือก็มี และยังมีผลอื่น ๆ อีกหลายอย่าง และแน่นอน รังสีที่เกิดจากพลังของจิตส่วนลึกคือส่วนที่เป็นวิบากนั้น ย่อมมีผลยั่งยืนและแน่นอนกว่ารังสีที่เกิดจากการปลุกเสก เพราะรังสีที่เกิดจากการปลุกเสกบางทีก็เข้ากันไม่ได้กับรังสีของคน ๆ นั้น ซึ่งถ้าเป็น

เช่นนี้ ของขลังเครื่องรางทั้งที่เคยมีผลดีแก่คนอื่นมาแล้ว แต่สำหรับคนที่รังษีขัดกันย่อมไม่ได้ผล ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงมักพูดเสมอว่า “สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ก็คือวิบากของเราเอง”

คนที่มีคุณธรรมย่อมเป็นที่รักเป็นที่เกรงกลัวของคนอื่น อันนี้มองเห็นได้ง่าย แต่ก็อย่าลืมว่า “คนพาล ย่อมไม่สรรเสริญบัณฑิต ฉนใด คนที่มีความดี ถ้าคนที่เห็นเป็นคนไม่ดี ก็ย่อมจะมองไม่เห็นความดีฉนนั้น” เพราะฉะนั้นอย่าถือเป็นคนภูตยาตว่า คนดีจะต้องเป็นที่รักของคนทุกคนเสมอไป

และอีกอย่างหนึ่ง รังษีซึ่งเกิดจากพลังของวิบากอันนี้ก็มิผลเหมือนกับแม่เหล็ก คือย่อมจะดึงดูดคนที่มีลักษณะอย่างเดียวกันให้เข้ามาใกล้กันและสนิทสนมกัน แต่ถ้าตรงกันข้ามแล้วจะผลักกัน

และอีกประการหนึ่ง ชีวิตของคนเราแต่ละคนย่อมมีความสัมพันธ์กับพวกโอปปาติกะเสมอไม่มากก็น้อย ความสัมพันธ์กับพวกโอปปาติกะนี้ ย่อมมีผลทำให้คนเราเป็นไปได้ต่าง ๆ เหมือนกัน เพราะฉะนั้นถ้าคนไหน

มีพลังในทางที่ดีมีรังษีในทางที่ดี โอบปาดิกะที่ดีย่อมจะมาให้ความคุ้มครองหรือให้ความสนับสนุน ในทำนองเดียวกับเด็ก ๆ ที่เกิดมาใหม่ ๆ ทุกคนจะต้องมีแม่ชื่อ คือพี่เลี้ยงฐานะของแม่ชื่อจะบอกให้เราารู้ได้ว่า เด็กที่เกิดมาเป็นคนประเภทไหน เป็นคนมีบุญมากหรือมีบุญน้อย เป็นคนมาจากอบายภูมิหรือมาจากสวรรค์ มาจากคนชาติไหนในอดีต เรื่องเหล่านี้จะรู้เห็นได้โดยไม่ยาก สำหรับผู้ที่มีสมาธิถึงขั้นที่มองเห็นโอบปาดิกะ

หนึ่งอย่าลืมนะว่า คนที่จะเกิดมาร่ำรวยนั้น จะต้องมีคนอื่นช่วย ลำพังตัวคนเดียวให้เก่งอย่างไร ก็ทำให้ตัวเองร่ำรวยขึ้นมาไม่ได้ เพราะฉะนั้นในเมื่อเราพิจารณาถึงเหตุผลต่าง ๆ ดังที่สรุปมาให้ฟังแล้วนั้น ซึ่งถ้าหากเข้าใจทุกข้อก็จะมองเห็นได้โดยไม่ยากว่า ทำไมพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า “คนที่เกิดมาร่ำรวย เป็นเพราะอานิสงส์ ที่เคยบริจาคทานไว้ในชาติก่อนมาก แต่ทั้งนี้เราก็ต้องไม่ลืมประเด็นอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมักจะทำให้คนทั้งหลายหลง ไม่ค่อยจะเชื่อในอานิสงส์ของการบริจาคทาน กล่าวคือ :-

คนที่รำรวยจากการทุจริตนั้น ถึงจะรวยอย่างไร ก็ไม่มีความสุขและไม่ยั่งยืน ความรำรวยอาจจะเกิดจากการทุจริต เกิดจากการเห็นแก่ตัวได้ แต่ความรำรวยอย่างนี้พระพุทธรเจ้าไม่ได้ทรงหมายถึง ความรำรวย ที่พระพุทธรเจ้าตรัสว่าเป็นเพราะอานิสงส์ของการบริจาคนั้น หมายถึงความรำรวยที่เกิดจากงานสุจริต ถ้าเรารู้จักแยกประเด็นออกพิจารณาเช่นนี้ได้ เราก็จะหมด ปัญหาในเรื่องนี้

คนที่มีหวั่นิยมในทางวัตถุ รู้ดีแต่ในเรื่องวัตถุ ขาดความรู้ในเรื่องจิตใจนั้น มักจะมองไม่เห็นคุณค่าว่า พระเป็นบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคมอย่างยิ่ง พระไม่ใช่ผู้ผลิตก็จริง แต่พระเป็นแหล่งพลังงานสำคัญ ที่ทำให้คนผลิตมีกำลังใจทำงาน และยังเป็นแหล่งที่สร้างความมั่งคั่งสมบูรณ์ให้กับสังคมอีกด้วย ในฐานะที่เป็นนาบุญอันประเสริฐ พระที่ดีก็คือผู้ที่เสียสละเพื่อสังคม ถ้าผู้ใดไม่คิดแต่ในแง่วัตถุ เขาก็จะมองเห็นความ จริงในเรื่องนี้ได้โดยไม่ยาก

เรื่องการให้คือการได้นี้ มีอยู่ ๒ ตอน คือตอนแรก ได้เขียนเป็นหนังสือ ส.ค.ส. สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๑๑ และต่อมาในปีเดียวกันก็ได้เขียนตอนที่ ๒ เพิ่มเติมอีก ทั้ง ๒ ตอนนี้ได้เคยพิมพ์มาแล้วหลายครั้ง รวมทั้งครั้งนี้ด้วย และทั้งที่ได้เขียนเพิ่มเติมมาแล้วก็จริง แต่เรื่องทานบารมีนี้ก็ยังมีเรื่องที่จะต้องเขียนอีกมากมาย เพราะเรื่องทานบารมีนั้นถ้าจะเขียนให้สมบูรณ์จริงๆ แล้ว ก็จะต้องเป็นหนังสือนับเป็นพันหน้าทีเดียว เพราะปัญหาในเรื่องนี้มีมาก เนื่องจากในปัจจุบันข้อเท็จจริง หรือตัวอย่างที่ขัดกับอันประสงค์ของการให้ทานตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้นั้นมีมาก พุดง่าย ๆ ก็คือทุกวันนี้คนที่ร่ำรวยขึ้นมาไม่ว่าจะโดยวิธีไหน ส่วนมากเราจะเห็นได้ว่าเขาร่ำรวยจากการกระทำความชั่วอย่างฉลาด ยิ่งในเรื่องการโฆษณาด้วยแล้ว เห็นชัด ๆ ว่าเป็นการพูดเท็จหรือพูดเกินความจริง แต่ก็ไม่ว่ากัน และทำกันทั่ว ๆ ไปจนกระทั่งเห็นเป็นของธรรมดา และยอมรับกันในสังคม และบางคนถึงกับพูดว่า “การค้ำย่อมไม่มีศีลธรรม เพราะถ้าถือศีลธรรมแล้วก็จะทำการค้าไม่ได้” อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงเป็นการยาก

มากสำหรับคนในปัจจุบัน ที่จะยอมรับในเรื่องอานิสงส์ของการให้ทานตามที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้

แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าขอยืนยันได้ตลอดเวลาว่า คำสอนของพระพุทธเจ้าย่อมเป็นสัจธรรมอยู่เสมอ เป็นอกาลิโกด้วย คือเป็นจริงทุกสมัย ในฐานะที่พระพุทธเจ้าทรงเป็นสัพพัญญู และทรงเป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธะ และทรงมีพระมหากรุณาต่อสัตว์โลกดุจมหาสมุทร ทรงรู้แจ้งทางแห่งความพ้นทุกข์อย่างแท้จริง ฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่จะพูดว่า อานิสงส์ของการให้ทานนั้นจะไม่ใช่ความจริงเหมือนอย่างที่เราเองคิดตรัสไว้ เพราะโดยปกติผู้ที่รู้แจ้งในเรื่องนี้ด้วยตนเองจริง ๆ นั้น จะต้องมีความสามารถระลึกชาติได้ และจะต้องสามารถระลึกได้หลายร้อยชาติหลายพันชาติ หรือมากกว่านั้นด้วย และจะต้องมีความสามารถจะมองเห็นชีวิตหลังจากตายด้วย เพราะตัวอย่างของคนที่ทำบุญไว้ หรือทำบาปไว้ นั้น จะเห็นผลชัดได้ในทันที ในเมื่อคน ๆ นั้นตายแล้วไปเกิดเป็นโอปปาติกะ ในทำนองเดียวกันกับคนทั้งโลก ซึ่งถ้าไม่ได้เรียนรู้คำสอนในทางพุทธศาสนาแล้ว จะไม่มี

ทางรู้เลยว่า ไม่ว่าจะคนหรือสัตว์ไม่ได้เกิดขึ้นมาตามธรรมชาติ เหมือนอย่างคนในโลกเข้าใจกัน ที่แท้แล้ว ทั้งคนและสัตว์ ทุกประเภทเกิดมาจากวิญญูณของตนเองทั้งสิ้น และเวลา เกิดเป็นคนหรือเป็นสัตว์ในโลกมนุษย์ ต้องใช้เวลามากกว่า จะเจริญเติบโตเต็มที่ หรือกว่าจะรู้ว่าต่อไปเขาจะมีฐานะเป็น อย่างไร จะยากจนหรือมั่งมี จะมีโชคดีหรือโชคร้ายอย่างไร ต้องใช้เวลานานนับเป็นปีๆ ทั้งนี้ ส่วนผู้ที่ไปเกิดเป็นโอปปาติกะนั้น ทุกอย่างใครจะเป็นอะไร จะมีฐานะอย่างไร เห็น ได้ทันที จากตัวอย่างในโลกของโอปปาติกะ ซึ่งพระพุทธรเจ้า ทรงเห็นชัดมาก และทรงเห็นโอปปาติกะได้ทุกชั้นทุกประเภท จากข้อมูลในโลกของโอปปาติกะนี้แหละ ที่ทำให้พระพุทธรเจ้า ทรงเห็นว่า แม้ในโลกของมนุษย์ก็มีกฎอย่างเดียวกัน จะแตกต่างกันก็ในเรื่องของเวลาเท่านั้น ฉะนั้นจึงคิดว่า ความรู้ของคนในโลกมนุษย์ แม้จะเก่งหรือรอบรู้สักเพียงไรก็ตาม ก็ไม่มีทางที่จะเทียบความเป็นสัตัพัญญูของพระพุทธรเจ้าได้เลย แม้แต่ชนิดเดียว (เรื่องสัตัพัญญู ข้าพเจ้าได้เขียนเอาไว้หลายปี แล้ว ผู้ใดสนใจสั่งซื้อได้จากสำนักค้นคว้าทางวิญญูณ)

อนึ่งได้เคยกล่าวมาแล้วว่า การที่จะรู้ผลของการให้ทานชัดเจน และรู้ได้ทันทีไม่ต้องรอนาน จะต้องดูจากชีวิตในโลกของโอปปาติกะ เพราะพวกเทวดาทั้งหลายนั้น มักจะมากกราบทูลให้พระพุทธรูปเจ้าทรงทราบถึงผลของการที่เขาได้ทำความดีในโลกมนุษย์ไว้อย่างไรและได้รับผลอย่างไร ซึ่งตัวอย่างในทำนองนี้ได้มีกล่าวไว้ในคัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถาวคค์เกือบจะทั้งเล่ม (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๕) และต่อไปนี้เป็นเพียงตัวอย่างอันหนึ่ง ในบรรดาตัวอย่างจำนวนหลายร้อยหลายพันที่เทวดาได้มากกราบทูลพระพุทธรูปเจ้าให้ทรงทราบ และตัวอย่างอันนี้ฟังแล้วเข้าใจง่าย มองเห็นภาพพจน์ได้ชัดเจนนั้น จึงได้นำมากล่าวไว้ในที่นี้ ดังต่อไปนี้ :-

๑. อาทิตตสูตร

ว่าด้วยผลของการให้ทาน

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี กรุงสาวัตถี ครั้งนั้นแล เมื่อปฐมยามล่วงไปแล้ว เทวดา

องค์หนึ่ง ซึ่งมีวรรณงาม ยังพระวิหารเซตวันทั้งสิ้นให้สว่าง
เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ครั้นแล้วจึงอภิวัตพระผู้มีพระ
ภาคเจ้า แล้วยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง

เทวดานั้นยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่งแล้ว ได้กล่าว
คาถาเหล่านี้ในสำนักพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

เมื่อเรือนถูกไฟไหม้แล้ว เจ้าของเรือนขนเอาภาชนะ
ใดออกไปได้ ภาชนะนั้นย่อมเป็นประโยชน์แก่เขา ส่วนสิ่งของ
ที่มีได้ขนออกไป ย่อมไหม้ในไฟนั้น ฉนฺใด

โลก (คือหมู่มสัตว์) อันชราและมรณะเผาแล้ว ก็ฉนฺนั้น
ควรนำออก (ซึ่งโภคสมบัติ) ด้วยการให้ทาน เพราะทานวัตถุ
ที่บุคคลให้แล้ว ได้ชื่อว่านำออกดีแล้ว

ทานวัตถุที่บุคคลให้แล้วนั้นย่อมมีสุขเป็นผล ที่ยังมีได้
ให้ย่อมไม่เป็นเหมือนเช่นนั้น โจรยังปล้นได้ พระราชายังริบ
ได้ เพลิงยังไหม้ได้ หรือสูญหายไปได้

อนึ่ง บุคคลจำต้องละร่างกายพร้อมทั้งสิ่งเครื่อง
อาศัยทั้งหลาย แล้วตายจากไป ผู้มีปัญญาผู้ชัดดังนี้แล้ว

ควรใช้สอย (ทรัพย์สินสมบัติให้พอดีกับฐานะ) และควรให้ทานด้วย

เมื่อได้ให้ทานและใช้สอยตามควรแล้ว จะไม่ถูกติฉิน (และเมื่อตายไปก็จะได้) เข้าถึงสถานที่อันเป็น สวรรค์

ข้อความที่นำมาอ้างนี้มีอยู่ใน **อาทิตตสูตร** ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์สังยุตตนิกาย สคาถาวคค์ ข้อ ๑๓๕ ขอให้สังเกตว่า เมื่อเทวดามากล่าวเช่นนั้นแล้ว พระพุทธเจ้าก็ทรงสดับฟังเฉย ๆ ไม่ได้ตรัสอนุโมทนาหรือตรัสเพิ่มเติมอะไรก็จริง แต่การที่พระพุทธเจ้าทรงนิ่งนั้นก็ใช่ว่าเป็นอันรู้กันว่า พระพุทธองค์ทรงเห็นด้วยตามนั้น แต่ก็มีหลายแห่งที่เทวดาทูลถามแล้วพระองค์ก็ตรัสตอบ เช่น ในเรื่องมงคลสูตรเป็นต้น ซึ่งเทวดาทูลถามว่า อะไรเป็นมงคลอันสูงสุด ? ครั้นแล้วพระพุทธเจ้าก็ตรัสว่า การไม่คบคนพาล คบบัณฑิต บูชาสิ่งที่ควรบูชาเป็นมงคลอันสูงสุด เช่นนี้เป็นต้น และต่อไปนี่ก็เป็นตัวอย่างอีกอันหนึ่ง ซึ่งเทวดาทูลถามแล้วพระพุทธเจ้าได้ตรัสตอบดังนี้ :-

มัจฉริยสูตร ว่าด้วยวิบากของคนตระหนี่

เทวดาทูลถามว่า :

คนเหล่าใดในโลกนี้ เป็นคนตระหนี่เหนียวแน่นดีแต่
ว่าเขา ทำการกีดขวางคนเหล่าอื่นผู้ให้อยู่ วิบากของคนพวก
นั้นจะเป็นเช่นไร และสัมปรายภพของเขาจะเป็นเช่นไร ข้า
พระองค์มาเพื่อทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า ไฉนข้าพระองค์
จึงจะรู้ความข้อนั้น

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า :

คนเหล่าใดในโลกนี้ เป็นคนตระหนี่เหนียวแน่น ดีแต่
ว่าเขาทำการกีดขวางคนเหล่าอื่นผู้ให้อยู่ คนเหล่านั้นย่อมเข้า
ถึงนรก กำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน หรือยมโลก ถ้าหากเข้าถึงความ
เป็นมนุษย์ ก็เกิดในสกุลคนยากจน ซึ่งจะหาที่นอนผ้า อาหาร
ความร่ำรวยและความสนุกสนานได้โดยยาก คนพาลเหล่านั้น
หากประสงค์สิ่งใดจากผู้อื่น เขาย่อมไม่ได้แม้สิ่งนั้นสมความ
ปรารถนา นั้นเป็นผลในภพนี้ และภพหน้าก็ยังเป็นทุกคติอีก
ด้วย

(๑๕๐) เทวดาทูลถามว่า :-

ก็ข้อนี้อข้าพระองค์เข้าใจชัดดอย่างนี้ (แต่) จะทูลถามข้ออื่นกะพระโคดม ชนเหล่าใดในโลกนี้ได้ความเป็นมนุษย์แล้ว รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่ เลื่อมใสในพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ เป็นผู้มีความเคารพแรงกล้า วิบากของชนเหล่านั้นจะเป็นเช่นไร และสัมปรายภพของเขาจะเป็นเช่นไร ข้าพระองค์มาเพื่อทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า ไฉนข้าพระองค์จึงจะรู้ความข้อนั้น

(๑๕๑) พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า :-

ชนเหล่าใดในโลกนี้ได้ความเป็นมนุษย์แล้ว รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่ เลื่อมใสในพระพุทธเจ้า พระธรรมและพระสงฆ์ เป็นผู้มีความเคารพแรงกล้า ชนเหล่านี้ย่อมปรากฏในสวรรค์อันเป็นที่อุบัติ หากเขาถึงความเป็นมนุษย์ ย่อมเกิดในสกุลที่มั่งคั่ง ได้ผ้าอาหาร ความร่าเริงและความสนุกสนานโดยไม่ยาก พึงมีอำนาจแผ่ไปในโคตรทรัพย์ที่ผู้อื่นหาสะสมได้ บันเทิงใจอยู่ นั่นเป็นวิบากในภพนี้ ทั้งภพหน้าก็เป็นสุคติ

อนึ่ง เมื่อพูดถึงการบริจาคทานหรือการทำบุญด้วยการให้ นั้น คนส่วนมากมักจะเข้าใจว่า ต้องทำบุญกับพระเท่านั้นจึงจะได้บุญ ถ้าทำกับคนอื่นซึ่งไม่ใช่พระถึงแม้ว่าจะได้บุญ แต่ก็จะได้บุญน้อย ฉะนั้นพุทธศาสนิกชนส่วนใหญ่จึงชอบทำบุญกับพระหรือทำบุญให้กับวัด จนกระทั่งสิ่งของบางอย่างที่ถวายให้กับพระ หรือถวายไว้ในวัดนั้นมีมากจนเหลือเฟือ เช่นอาหารในฤดูกาลพิเศษเป็นต้น และบางอย่างก็มีมากเกินไป จนกระทั่งไม่มีแม้แต่ที่จะเก็บรักษา เช่นอย่างพระพุทธรูป หรือสิ่งก่อสร้างบางอย่าง จนเป็นภาระให้กับทางวัดดูแลรักษาไม่ไหว ซึ่งความเป็นจริงแล้ว การบริจาคทาน หรือการสงเคราะห์ด้วยการให้วัตถุสิ่งของนั้น ไม่ว่าจะให้แก่ใครหรือให้สิ่งใดก็ตาม ในเมื่อสิ่งที่ให้ไปนั้นมีประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับ แล้วย่อมได้บุญทั้งสิ้น ส่วนจะได้บุญมากได้บุญน้อย นั้นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง ซึ่งเรื่องนี้พระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้เหมือนกัน ดังเช่นในพระสูตรดังต่อไปนี้ :-

ชัปปสูตร ขึ้นชื่อว่าทำให้ทาน ทุกอย่างย่อมมีานิสงส์ทั้งสิ้น

ครั้งหนึ่ง ปริพพาชก วัจฉโคตร ได้เข้าไปเฝ้าพระเจ้าผู้มิพระภาคเจ้ายังที่ประทับ (ในพระสูตรนี้ไม่ได้บอกว่าขณะนั้นพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่ไหน) เมื่อไปถึงก็ได้กล่าวสัมโมทนียกถา และสาราณียกถาต่อกันแล้ว ก็นั่งลง ณ ที่ควรแห่งหนึ่ง ครั้นแล้วปริพพาชกวัจฉโคตรนี้ ก็ได้กล่าวกับพระเจ้าผู้มิพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระโคดมผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้ยินเขาว่า พระสมณโคดมตรัสอย่างนี้ว่า ทานควรให้แก่เราเท่านั้น ไม่ควรให้แก่คนอื่น ๆ ควรให้แก่สาวกของเราเท่านั้น ไม่ควรให้แก่สาวกของคนอื่น ๆ ทานที่ให้แก่เราเท่านั้นมีผลมาก

ให้แก่คนอื่น ๆ ไม่มีผลมาก ให้แก่สาวกของเราเท่านั้นมีผลมาก ให้แก่สาวกของคนอื่น ๆ ไม่มีผลมาก ดังนี้ ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ชนพวกที่กล่าวเช่นนั้น เขาได้กล่าวตามคำที่พระโคตมผู้เจริญได้ตรัสไว้จริงหรือไม่ เขาไม่ใส่ความพระโคตมผู้เจริญ ด้วยเรื่องอันไม่จริงละหรือ เขากล่าวธรรมสมควรแก่ธรรมละหรือ การถือตามถ้อยคำที่ชอบแก่เหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง จะไม่ตกอยู่ในฐานที่น่าตำหนิละหรือ ความจริงพวกข้าพระองค์ไม่ประสงค์จะใส่ความพระโคตมผู้เจริญเลย”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า “วิจฉะ ชนพวก ที่กล่าวว่า พระสมณโคตมตรัสว่า ทานควรให้แก่เราเท่านั้น ไม่ควรให้แก่คนอื่น ๆ เป็นต้นนั้น ชนเหล่านั้นมิได้กล่าวตามคำที่เรากล่าว อนึ่ง ชนเหล่านั้นใส่ความเรา ด้วยเรื่องอันไม่มีอันไม่จริง วิจฉะ ผู้ใดห้ามคนอื่นที่ให้ทาน ผู้นั้นชื่อว่าทำอันตรายต่อคน ๓ คน ทำร้ายต่อคน ๓ คน ๓ คน คือใคร ? คือทำอันตรายต่อบุญของทายก ๑ ทำอันตรายต่อลาภของปฏิคาหก ๑ และผู้ที่ห้ามนั้นได้ชื่อว่าถูกขุด (คือขุดความดี) ถูกประหาร (คือ

ตายไปจากความดี) เสียก่อนแล้ว วัจฉะ ผู้ใดห้ามคนอื่นที่ให้ทาน ผู้นั้นชื่อว่าทำอันตรายต่อคน ๓ คน ทำร้ายต่อคน ๓ คนดังนี้

เราตถาคตกล่าวอย่างนี้ต่างหาก วัจฉะ ว่า แม้สัตว์ทั้งหลายที่อยู่ในหลุมโสโครกหรือท่อโสโครก ผู้ใดเทน้ำล้างหม้อก็ดี น้ำล้างชามก็ดี ลงไปในหลุมและท่อโสโครกนั้น ด้วยเจตนาให้สัตว์ในนั้นได้เลี้ยงชีพ อย่างนี้เราตถาคตยังกล่าวว่าได้บุญอันมีกิริยาที่ทำอย่างนั้นเป็นมูล จะกล่าวอะไร (ถึงการให้ทาน) ในผู้ที่เป็นมนุษย์ด้วยกันเล่า

แต่ถึงกระนั้น วัจฉะ เราตถาคตก็กล่าวว่า ทาน ที่ให้แก่ผู้มีศีลย่อมมีผลมาก หาได้กล่าวอย่างนั้นในผู้ทุศีลไม่ (คือเราไม่ได้กล่าวว่า ทานที่ให้ในผู้ทุศีลจะมีผลมาก) และผู้มีศีลนั้นเป็นผู้ละองค์ ๕ ประกอบด้วย องค์ ๕

ละองค์ ๕ คือละอะไร? คือละกามฉันทะ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจะกุกกุจจะ วิจิกิฉณา ผู้มีศีลนั้น เป็นผู้ละองค์ ๕ นี้

ประกอบด้วยองค์ ๕ คืออะไร ? คือประกอบด้วย
 ศิลชั้นร์ (กongsil) สมาริชั้นร์ (kongsamari) ปัญญาชั้นร์ (kong
 piyanya) วิมุติชั้นร์ (kongvimutti) วิมุติญาณทัสสนชั้นร์ (kong
 vimuttiyanantassana) อันเป็น อเสขะ ผู้มีศีลนั้นเป็นผู้ประกอบ
 ด้วยองค์ ๕ นี้.

เราตถาคตกล่าวว่า ทานที่ให้ในผู้มีศีล ทีละองค์ ๕
 ประกอบด้วยองค์ ๕ อย่างนี้ มีผลมาก

ในบรรดาโคตวเมียบัณฑิตทั้งหลายที่มีศีลต่างๆ เช่น แม่โคสิ
 ดำ สีขาว สีแดง สีเขียว สีดำ สีปกติ หรือ สีนกพิราบก็ตาม
 โคตวผู้ซึ่งเป็นโคที่ฝึกแล้ว เป็นโคทนางาน มีกำลังฝีเท้าดี ย่อม
 เกิดในแม่โคเหล่านั้นได้ทุกเหล่า คนทั้งหลายย่อมจะใช้มันใน
 การบรรทุกสัมภาระเท่านั้น หาได้พิถีพิถันในเรื่องสีของมัน
 ไม่

ฉันเดียวกันนั้นแล ในหมู่มนุษย์ทั้งหลาย ซึ่งจะเป็น
 ชนชาติใดชาติหนึ่งก็ตาม จะเป็นชาติกษัตริย์ พราหมณ์
 แพศย์ ศูทร จัณฑาล หรือปุกกุสะ บุคคลผู้ซึ่งฝึกตนแล้ว มี
 พรตอันดี ตั้งอยู่ในธรรม ถึงพร้อมด้วยศีล พุดเป็นสัจ มีใจ
 ประกอบด้วยhiri ละชาติและมรณะแล้ว

จบพรหมจรรย์แล้ว ปลงของหนักแล้ว ปลอดโปรงแล้ว เสร็จกิจแล้ว ไม่มีอาสวะแล้ว ถึงฝั่งแห่งธรรมทั้งปวงแล้ว ดับกิเลสได้แล้วเพราะไม่ยึดมั่น ย่อมเกิดในชาติเหล่านั้นได้ทุกชาติ ทักษณาทานที่ให้ในบุคคลนั้นอันเป็นเนื่อนาที่ปราศจากโทษ ย่อมมีผลไพบูลย์

ส่วนคนเขลาปัญญาทรมามิได้สดับไม่รู้จัก (บุญเขต) ให้ทานไปภายนอก (เขต) ไม่เข้าใกล้สัตบุรุษทั้งหลายเลย

ฝ่ายคนเหล่าใดเข้าใกล้สัตบุรุษ ผู้มีปัญญา ผู้นับว่าเป็นปราชญ์ และศรัทธาของเขามีรากฐานมั่นคงในองค์พระสุคต คนเหล่านั้นย่อมไปเทวโลก หรือหากมาเกิดในสกุลใดในโลกนี้ ก็จะเป็นบัณฑิตได้บรรลุพระนิพพาน โดยลำดับ

ข้อความที่อ้างมานี้มีอยู่ในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๐ หน้า ๒๐๔ ข้อ ๔๙๗ จากหลักฐานที่อ้างมาให้ดูนี้ เห็นได้ชัดว่า การให้ทานหรือการบริจาคนั้นในเมื่อเราทำไปด้วยใจที่เป็นกุศล หวังจะให้เกิดประโยชน์ เกิดความสุขแก่ผู้รับแล้ว ย่อมได้บุญทั้งสิ้น ส่วนจะได้มากหรือ

น้อยแค่นั้นนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ให้แล้ว ฝ่ายปฎิคาหกคือผู้รับก็มีความสำคัญเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในจุฬกมมวิมังคสูตรที่กล่าวว่า ให้แก่สมณะหรือพราหมณ์นั้น ก็เพราะโดยปกติ สมณะ ซึ่งไม่จำกัดว่าจะ เป็นสมณะ คือเป็นนักบวช ในศาสนาไหนก็ตาม ย่อมเป็นผู้สมควรที่จะเป็นผู้รับ เพราะโดยปกติ พวกสมณะทั้งหลายก็ มักจะมีชีวิตอยู่ด้วยปัจจัยที่ผู้อื่นบริจาคให้อยู่แล้ว และเมื่อ พุดถึงความประพตติก็เป็นผู้ที่น่าเลื่อมใส ส่วนพวกพราหมณ์ ก็เช่นเดียวกัน ในสมัยครั้งพุทธกาลหรือก่อนหน้านั้น พวก พราหมณ์ก็เหมือนกับนักบวช คือเป็นผู้สอนศาสนาทำพิธี ทางศาสนาให้กับประชาชนทั้งหลาย จึงสมควรเป็นผู้รับการ บริจาค แต่อย่างไรก็ตาม หลักร้างๆ ซึ่งเป็นหลักสากลทั่วไป นั้น ขึ้นชื่อว่าการให้ ซึ่งจะเป็นการให้อะไรก็ตาม ถ้าเป็น การให้ด้วยใจที่เป็นกุศล คือให้ด้วยความเมตตากรุณา หรือให้ ด้วยความเคารพนับถือ ให้ด้วยความเลื่อมใส ศรัทธา หรือให้ เพราะเห็นว่าสมควรจะให้ โดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ จาก ผู้รับ เป็นการให้เปล่า ให้เพื่อ

ประโยชน์แก่ผู้รับเท่านั้น การให้แบบนี้ย่อมมีอานิสงส์ทั้งสิ้น คำว่า ทานเป็นเหตุให้เกิดมาร่ำรวยนั้น ในความหมายที่แท้จริงแล้วมีความหมายดังที่กล่าวมานี้

ขอให้สังเกตดูว่า คนที่จะเกิดมาร่ำรวย หรือไม่ยากจน อย่างน้อยก็มีพอกินพอใช้นั้น จะต้องเป็นคนมีนิสัยเสียสละอยู่บ้าง ไม่ใช่เป็นคนเห็นแก่ตัวทุกอย่าง และทุกกรณีคือจะต้องมีนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ชอบทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นอยู่บ้าง ไม่เอาวัดเอาเปรียบใคร ไม่โกงใคร มีความซื่อสัตย์ต่อคนทั้งหลาย นิสัยอันนี้จะต้องมีอยู่เป็นพื้น แต่ไม่ใช่มีเพียงเท่านี้ ปัจจัยที่จะทำให้ร่ำรวยยังจะต้องมีอย่างอื่นอีก เช่นเป็นคนขยัน จะทำอะไรรู้จักจังหวะหรือเวลาที่ควรจะทำ เป็นคนฉลาด มีความสามารถในการงาน คนที่จะร่ำรวยจะต้องมีสิ่งเหล่านี้เป็นส่วนประกอบด้วย แต่ถึงอย่างนั้น สาเหตุแห่งความร่ำรวยก็ไม่ใช่อยูที่ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ ขอให้พิจารณาดูตัวอย่างดังต่อไปนี้ จะทำให้เข้าใจง่าย กล่าวคือในคำแสดงอานิสงส์ของศีลนั้นจะมีคำ กล่าวว่ :-

สีเลน สุคติ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา สีเลน นิพฺพุติ ยนฺ
ติ ตสฺมา สีลํ วิโสธเย

คนทั้งหลายจะไปสวรรค์ได้ก็ด้วยศีล จะมีภคะสมบัติ
สมบุรณ์ได้ก็ด้วยศีล จะไปนิพพานได้ก็ด้วยศีล เพราะฉะนั้น
จึงชำระศีลให้บริสุทธิ์

ข้อความที่กล่าวว่า คนเราจะไปสวรรค์ได้ก็ด้วย ศีล
นี้จะเห็นว่าไม่มีปัญหา เพราะถ้าไม่มีศีล กล่าวคือ ในชีวิต
ประจำวันมีแต่การผิดศีลทั้ง ๕ ข้ออยู่เสมอแล้ว ก็แน่นอนไป
สวรรค์ไม่ได้ แต่การที่จะรำรวยได้จะต้องอาศัยศีลนั้น รู้สึก
ว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ เพราะตัวอย่างทั่วๆ ไปในปัจจุบันดูจะ
ขัดแย้งกับหลักอันนี้ เพราะคนที่รำรวยขึ้นมาโดยไม่มีศีลเลย
มักจะมีตัวอย่างให้เห็นกันอยู่ทั่วไป แต่ที่ว่าจะไปนิพพานได้
ก็ด้วยศีลนั้น ข้อนี้เราเข้าใจกันดีว่าลำพังศีลอย่างเดียว ไป
นิพพานไม่ได้ จะต้องมัสมาธิและมีปัญญาด้วย จึงจะไป
นิพพานได้ แต่ถึงอย่างนั้นก็ขอให้พิจารณาดูว่า ถ้าเว้นจาก
ศีลแล้ว ก็ไปนิพพานไม่ได้เหมือนกัน คือแปลว่าต้องมีพร้อม
ทั้งศีล สมาธิและปัญญาจึงจะไปนิพพานได้ ฉะนั้นในกรณีนี้
พูด

สั้น ๆ นั้น เราจะต้องรู้ว่า จะต้องทำอะไรอย่างอื่นอีก ที่เป็น ส่วนสำคัญซึ่งจะเว้นไม่ได้ ในกรณีของการบริจาคทานก็เช่น เดียวกัน อย่าเข้าใจว่า ด้วยการให้ทานเพียงอย่างเดียวก็ทำให้คนเราร่ำรวยได้ แต่ถึงอย่างนั้นก็ต้องเข้าใจอีกว่า ถ้าเว้นจากการให้ทานแล้ว แม้จะมีสิ่งอื่นสมบูรณ์เพียงไร ก็รวยไม่ได้ เหมือนกัน เช่นคนที่มีความขยัน มีปัญญา มีโอกาสดี หรือมีอื่น ๆ อีกหลาย อย่างที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดความร่ำรวย คนที่มีสิ่งเหล่านี้พร้อมแล้วนั้น ก็อย่าเข้าใจว่า เขาจะเป็นคนร่ำรวยได้ เรื่องของชีวิตมีความลึกซึ้งมาก เราจะมามองดูแต่เรื่องราวเท่าที่ตามองเห็นหรือหูได้ยิน หรือเท่าที่ประสาททั้ง ๕ ของเราจะสัมผัสได้นั้น ย่อมไม่ถูกแน่ อย่าลืมนึกถึงหลักความจริงขั้นพื้นฐานที่ว่า ชีวิตเกิดและเจริญเติบโตมาจากวิญญูณ ซึ่งเป็นมาตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิแล้ว และคำว่าเกิดจากวิญญูณนี้ หมายถึง เกิดจากวิบากต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในวิญญูณ ซึ่งเปรียบเหมือนต้นไม้ที่เกิดและเจริญเติบโตมาจากเชื้อภายในเมล็ดของมันฉะนั้น

และความจริงอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องหมั่นนึกไว้เสมอก็คือ อะไรคือต้นเหตุที่ทำให้คนเราเกิดมา ? และอะไรคือ ต้นเหตุที่ทำให้คนเราไปเกิดในอบายภูมิ หรือในสุคติภูมิ? อะไรคือต้นเหตุที่ทำให้คนเราต้องมีชะตาชีวิตเป็นอย่างนั้นอย่างนี้? และอย่าลืมว่า คนเราเมื่อเกิดมาทุกคนจะต้องมีชะตาชีวิตติดตัวมาตั้งแต่เกิด เหมือนอย่างพระพุทธเจ้าเมื่อทรงอุบัติมาแล้วก็มีชะตาชีวิตว่าจะได้เป็นพระพุทธเจ้าหรือเป็นจักรพรรดิ โชคชะตาต่างๆ เหล่านี้สามารถจะรู้ได้ตั้งแต่เกิดมาทีเดียว ซึ่งคนที่รู้เรื่องนี้ก็คือโหรซึ่งผูกดวงชะตาดู หรือพวกที่มีความสามารถในการดูลายมือ ดูบุคคลักษณ์ลักษณะ และอีก ประเภทหนึ่งซึ่งทำนายได้แม่นยำมากไม่ผิดพลาดเลย คือพวกที่ได้ฌานสมาบัติขั้นสูง มีอภิญญาต่าง ๆ เช่นอย่าง ท่านอสิตดาบสทำนายพระพุทธเจ้า ภายหลังจากที่ทรงประสูติมาได้ ๕ วันเท่านั้น ทำนายอย่างเดียวว่า พระกุมารนี้จะได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ทำนายเป็น ๒ อย่างเหมือนอย่างพวกโหร การที่บรรดาโหร หรือผู้ได้สมาธิขั้นสูงสามารถพยากรณ์เหตุการณ์ล่วงหน้า

หน้าได้อย่างถูกต้อง และรู้ล่วงหน้าได้นานๆ ด้วยเช่น นี้ แสดงให้เห็นว่า ทุกคนมีชะตาชีวิต ชะตาชีวิตก็คือแผนผังของชีวิตที่ถูกกำหนดมาแล้วตั้งแต่เกิด ใครหรืออะไรเป็นผู้กำหนด ชะตาชีวิต พระพุทธเจ้าตรัสว่า กรรม เป็นผู้กำหนด ฉะนั้นถ้าหากเราเข้าใจเรื่องทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว เราก็จะเห็นว่า เรื่องที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “การให้ทานเป็นเหตุให้เกิดมาร่ำรวย คนที่ไม่เคยให้ทานเลยจะเกิดมาเป็นคนยากจน” นั้น เป็นความจริงอย่างแน่นอน

จากข้อความในข้อปสูตรดังที่อ้างมานี้ เราเห็นได้ชัดว่า ทาน คือการบริจาคสิ่งของ หรือการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น หรือให้อะไรก็ตามซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้รับนั้น เป็นหลักสากล คือทุกชาติทุกศาสนาจะมีการให้ มีการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ และจะมีการแนะนำสั่งสอนในเรื่องนี้กันทุกชาติทุกศาสนาด้วย เช่นในคริสต์ศาสนาพระเยซู ก็เคยตรัสว่า :

อย่าสะสมทรัพย์สมบัติไว้สำหรับตัวในโลก ที่อาจเป็น
สนิมและที่แมลงกินเสียได้ และที่ขโมยอาจขูดช่องลักเอาไป
ได้

- มัททิก ๖/๑๙

ท่านทั้งหลายจงขายของที่ท่านมีอยู่และทำงาน จง
กระทำกุศลใส่เงินสำหรับตนซึ่งไม่รู้เก่า คือให้มีทรัพย์สมบัติ
ไว้ในสวรรค์ซึ่งไม่รู้หมดสิ้น ที่ขโมยมิได้เข้ามาใกล้ และที่ตัว
แมลงมิได้ทำลายเสีย เพราะว่าทรัพย์สมบัติของท่านอยู่ที่ไหน
ใจของท่านก็อยู่ที่นั่นด้วย

- ลูกา ๑๒, ๓๓-๓๔

แผ่นดินสวรรค์เปรียบเหมือนขุมทรัพย์ซ่อนไว้ในทุ่ง
นา เมื่อผู้ใดพบแล้วก็กลับซ่อนเสียอีก และเพราะความปรารถ
จึงไปขายสรรพสิ่งซึ่งเขามีอยู่แล้วไปซื้อนานั้น

- มัททิก ๑๓/๔๔

อย่าหลงเลย ท่านจะหลอกลวงพระเจ้าไม่ได้ เพราะ
ว่าผู้ใดหว่านพืชอะไรลง ก็จะเก็บเกี่ยวผลพืชนั้น

- มะลาเตีย ๖/๗-๘

ถ้าท่านปรารถนาเป็นผู้ที่จะทำความดีจนครบถ้วน จง
ไปขายสิ่งของซึ่งท่านมีอยู่แจกจ่ายให้คนอนาถา แล้ว

ท่านจะมีทรัพย์สมบัติในสวรรค์ แล้วจงตามเรามาและเป็น
สาวกของเรา

- มัทธิว ๑๙/๒๑

เท่าที่อ้างมานี้ เป็นเพียงตัวอย่างเล็กน้อยที่พระเยซู
ตรัสสอนให้สาวกของพระองค์มีการเสียสละ มีการให้ซึ่ง
ไม่ใช่ให้แต่เพียงสิ่งของเงินทองหรือทรัพย์สมบัติเท่านั้น แต่
พระองค์ตรัสสอนให้มีการให้ทุกอย่าง เช่น ตรัสสอนให้มีการ
ให้อภัยกัน มิให้โกรธกัน ให้พยายามช่วยเหลือแม้แก่คนที่ได้ดี
เช่นพระองค์ตรัส ว่า :-

แม้ว่าท่านทั้งหลายรักผู้ที่รักท่าน จะนับว่าเป็นคุณ
อะไรแก่ท่าน เพราะคนบาปก็ยิ่งรักผู้ที่รักเขาเหมือนกัน ถ้า
ท่านทั้งหลายทำดีแก่ผู้ที่ทำดีแก่ท่าน จะนับว่าเป็นคุณอะไร
แก่ท่าน เพราะคนบาปที่กระทำเหมือนกัน ถ้าท่านทั้งหลาย
ให้ยืมเฉพาะแก่ผู้ที่ท่านหวังจะได้คืนจากเขาอีก จะนับว่าเป็น
คุณอะไรแก่ท่าน เพราะคนบาปก็ยิ่งให้คนบาปยืม โดยหวัง
ว่าจะได้รับคืนจากเขาเท่านั้น แต่จงรักศัตรูของท่านทั้งหลาย
และกระทำดีต่อเขา จงให้เขา

ยิมโดยไม่หวังว่าจะได้คืนอีก บำเหน็จของท่านทั้งหลายจึงจะมีบริบูรณ์ และท่านทั้งหลายจะเป็นบุตรของพระเจ้าผู้สูงสุด เพราะว่าพระองค์ยังทรงโปรดแก่คนอกตัญญูและคนชั่ว ท่านทั้งหลายจึงมีความเมตตากรุณาเหมือน อย่างพระบิดาของท่านมีพระทัยเมตตากรุณา

- ลูกา ๖/๓๒-๓๖

อนึ่ง ในทางพุทธศาสนาก็มีคำสอนในทำนองเดียวกันนี้เหมือนกัน เช่นกล่าวไว้ว่า :-

“พระพุทธเจ้าทรงมีพระทัยเมตตาเสมอเหมือนกันในพระราहुล และในพระเทวทัต” ซึ่งหมายความว่า พระองค์ทรงมีเมตตาในพระราहुลซึ่งเป็นพระโอรสอย่างไร ก็ทรงมีพระเมตตาในพระเทวทัต ซึ่งเป็นศัตรูเช่นเดียวกัน และพระองค์ยังได้สอนอีกว่า :-

“มารดาอย่ามมีความเมตตาในบุตรซึ่งเกิดแก่ตน และมีเพียงคนเดียว และอย่ามจะถนอมบุตรนั้นไว้เสมอ ด้วยชีวิตของตนฉันใด ก็ขอให้ท่านทั้งหลาย จงแผ่เมตตาจิตไปในสัตว์โลกทั้งปวงฉันนั้น”

เรื่อง **ทานบารมี** คือการสร้างบุญกุศลด้วยทานนั้น มีความหมายกว้างขวางลึกซึ้งมาก ทั้งหมดเท่าที่ได้เขียนมาก็นับว่ายาวพอสมควรแล้ว ถ้ายาวมากกว่านี้ไปอีกก็จะไม่ใช่เป็นหนังสือ ส.ค.ส. แต่จะกลายเป็นหนังสือตำราไป ฉะนั้นจึงขอยุติไว้เพียงเท่านี้ก่อน แต่ก่อนที่จะจบนี้ ประรณนาที่จะให้ข้อคิดที่เป็นหลักสำคัญไว้อย่างหนึ่ง กล่าวคือ :-

พระสงฆ์สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระองค์ได้ทรงบัญญัติวินัยไว้ว่า ห้ามมิให้พระสงฆ์ทำมาหาเลี้ยงชีพไม่ว่าจะด้วยการค้าขาย การทำไร่ทำนา หรือ อาชีพอื่นใดก็ไม่ได้ทั้งสิ้น แต่ทรงบัญญัติไว้ว่า ให้เลี้ยงชีพด้วยการบิณฑบาตคือไปขออาหารจากชาวบ้าน สุดแล้วแต่เขาจะให้ และต้องเป็นการให้ด้วยศรัทธา ด้วยความเต็มใจ ทรงห้ามมิให้ภิกษุทำการใดๆ อันจะเป็นการบีบบังคับให้เขาต้องให้ หรือจะใช้เล่ห์เพทุบายใด ๆ ก็ไม่ได้ทั้งสิ้น ทรงสอนให้พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้มักน้อย สันโดษ ห้ามมิให้สะสมทรัพย์สมบัติใดๆ ไว้เพื่อตัวเอง ปัจจัยสี่คือ อาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค

ก็ให้แสวงหาเท่าที่จะหาได้ มีให้รบกวนคนอื่น เพียงแต่ขอ
ให้พระสงฆ์สาวกของพระองค์ดำรงตนอยู่ในสมณเพศ ตาม
พระวินัยที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้เท่านั้น พระภิกษุสงฆ์ตลอด
ทั้งสามเณรหรือสาวกประเภทอื่น ก็สามารถที่จะมีชีวิตอยู่
ได้อย่างเป็นสุข โดยไม่ต้องประกอบอาชีพใดๆ เพราะถึง
อย่างไร ก็จะมีอุบาสก อุบาสิกา ตลอดทั้งประชาชนทั่วไป
คอยดูแลและเอาใจใส่บำรุงด้วยปัจจัยสี่อยู่เสมอ ศาสนา
สามารถที่จะดำรงสืบต่อไปได้เรื่อยๆ นานแสนนาน และไม่ใช่ว่า
แต่ในถิ่นกำเนิดของพุทธศาสนา คือในชมพูทวีปประเทศ
อินเดียเท่านั้น แต่ปรากฏว่า พุทธศาสนาสามารถแผ่ไพศาล
ไปยังนานาประเทศอีกมากมาย ไม่ว่าจะสาวกของพระองค์จะ
ไปอยู่ ณ แห่งหนตำบลใด ก็จะมีผู้อุปการะให้ความเคารพ
นับถือ โดยที่ทางคณะสงฆ์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีทุน
คอยให้ความสนับสนุน เช่นต้องมีธนาคารหรือมีกองทุนอยู่
ใน ส่วนกลางสำหรับที่จะต้องส่งไปให้ความช่วยเหลือเหมือน
องค์การรัฐบาลหรือองค์การของศาสนาอื่น ตั้งแต่สมัยแรก
ของพุทธศาสนา คือนับตั้งแต่พระพุทธรูปเจ้าได้ตรัสรู้

และทรงสอนพระปัญญาวัคคีย์และพระสาวกอื่น ๆ แล้ว ส่งพระสาวกเหล่านี้ไปยังที่ต่าง ๆ เพื่อประกาศศาสนา พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้ลูกของพระองค์มีบาตรติดตัวไปเพียงอย่างเดียว สำหรับแสวงหาอาหารเลี้ยงชีพ มิได้ให้ทรัพย์สินสมบัติใด ๆ ติดตัวไปเลย แต่ถึงกระนั้นก็ ปรากฏว่าลูกของพระองค์สามารถที่จะมีอาหารมีที่อยู่และปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับชีวิตเพียงพอทุกแห่งและได้เป็นอย่างนี้มานานแล้ว จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ นับเป็นพัน ๆ ปี และยังคงสืบต่อไปอีกนานนับเป็นพัน ๆ ปี ขอให้คิดดูว่า :-

มีตระกูลใดบ้าง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นราชตระกูล หรือเศรษฐีตระกูล หรือตระกูลของผู้มีอำนาจสูงสุด เป็น จอมจักรพรรดิ ซึ่งบางตระกูลอาจจะรักษาดำรงวงศ์ ตระกูลสืบต่อกันมานับเป็นร้อย ๆ ปี แต่ที่จะถึงพันปีนั้น ไม่เคยมี ราชวงศ์ที่มีอำนาจมากที่สุดในสมัยหนึ่ง ๆ นั้น ที่จะสืบต่อมาได้นานเหมือนอย่างพุทธศาสนานั้น ไม่เคยมีในโลก ทั้ง ๆ ที่พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขของแต่ละประเทศก็พยายามที่จะสะสมทรัพย์สินสมบัติและรักษา

อำนาจไว้อย่างดีที่สุด แต่ในที่สุดก็อยู่ไม่ได้ ราชวงศ์นั้น ๆ ก็ต้องเปลี่ยน แต่เหตุไฉนเล่าพระภิกษุสงฆ์สาวก ซึ่งเปรียบเหมือนกับเป็นพระโอรสของพระพุทธเจ้า จึงสามารถดำรงวงศ์ตระกูลนี้มาได้ยาวนานนับเป็นพัน ๆ ปี โดยที่พระพุทธเจ้ามิได้สะสมทรัพย์สมบัติใด ๆ ไว้ให้เลย ท่านทั้งหลายเคยคิดกันบ้างหรือเปล่าว่าเป็นเพราะเหตุใด?

ข้าพเจ้าใคร่จะชี้แจงถึงเหตุอันหนึ่งที่ทำให้ลูกของพระองค์ยังมีผู้อุปการะเลี้ยงดูด้วยปัจจัยสี่ จนตราบเท่าถึงทุกวันนี้ และยังมีต่อไปอีกนานนับเป็นพัน ๆ ปี นั้น ก็คือ :-

พระพุทธเจ้าของเราทั้งหลาย ได้ทรงบำเพ็ญทานบารมีมามากที่สุด และทำมาทุกชาติ นับเป็นกัปป์ ๆ และบริจาคให้ได้ทุกอย่างแม้กระทั่งชีวิต หรือสิ่งที่รักที่สุด เช่น บุตรภรรยา หรือสิ่งของใด ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมี และมีอยู่เพียงชิ้นเดียว ก็สามารถให้ได้ ถ้ามีคนขอ หรือจำเป็นสำหรับเขา พระพุทธองค์เคยตรัสว่า :-

ถ้าสัตว์โลก จะพึงเห็นอานิสงส์แห่งการเสียสละ เหมือนกับที่ตาคอดเห็น มาตรแม้ว่าจะมีใครมาขอศีรษะ ก็สามารถจะตัดให้เขาไปได้

เพราะเหตุที่พระพุทธเจ้าของเราทั้งหลายได้ทรงบำเพ็ญพระบารมีมามากเหลือคณานับ น้ำในมหาสมุทร แม้จะมากมายสักเพียงไร ก็ยังน้อยกว่าน้ำพระทัยเสียสละอันประกอบไปด้วยพระเมตตาพระกรุณาของพระองค์ เคยคิดหรือเปล่าว่า เพราะทานบารมีอันไพศาลปานมหาสมุทรของพระองค์นี้แหละ ที่เป็นเหตุให้เกิดเนื่อนาบุญ สำหรับลูกของพระองค์ดำรงชีพอยู่ได้อย่างเป็นสุข และอย่างมีเกียรติอย่างสูง ขอให้สังเกตดูสิ่งก่อสร้างหรือปูชนียสถาน ที่สร้างไว้ในพระพุทธศาสนานั้น ในเมื่อเทียบกับสิ่งก่อสร้างอันเป็นอนุสาวรีย์ ที่เป็นสัญลักษณ์ของความรักอันสูงส่ง เช่นทัชมาฮาล หรืออนุสาวรีย์อันเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงการเสียสละ แสดงถึงความกล้าหาญ หรือแสดงถึงการที่ได้ทำคุณประโยชน์ให้กับประเทศชาติ หรือจะแสดงถึงอะไรก็ตาม ก็ไม่มีทางที่จะเทียบกันได้เลย กับสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นมาจากศรัทธาอันยิ่งใหญ่ที่มีต่อพระศาสดาหรือต่อพระศาสนา ทานบารมีของพระพุทธเจ้ายิ่งใหญ่ยิ่งนัก และได้ส่งผลสะท้อนให้เห็นว่า ผลของทานบารมีนั้นมีอันานิสงส์ยิ่งใหญ่มากเพียงไร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช
 มหาราช นับตั้งแต่ได้ทรงเสวยราชย์มา ก็ได้เป็นที่ประจักษ์
 ชัดแก่สายตาของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าว่า พระองค์
 ได้ทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการ มาอย่างครบ
 ถ้วนบริบูรณ์ สมกับที่พระองค์ได้ทรงตั้งปณิธานว่า **“เราจะ
 ปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน
 ชาวสยาม”** และสำหรับทศพิธธรรมข้อแรกคือ ทาน นั้น
 พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญมากที่สุด ปานประหนึ่งว่า **“พระ
 นารายณ์เสด็จอวตาร ลงมาเพื่อปราบยุคเข็ญในปัจจุบัน”**
 หรือไม่เช่นนั้นนั้นก็ปานประหนึ่ง **“พระโพธิสัตว์ที่เสด็จลงมา
 สร้างบารมีเพื่อ สัมมาสัมโพธิญาณในอนาคตกาล** พระองค์
 ทรงเป็นเสมือนพระสยามเทวาธิราชในร่างของมนุษย์ และ
 เพราะบุญบารมีของพระองค์ที่ได้ทรงบำเพ็ญมา โดยมีได้
 ทรง เห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบากใดๆ จากพระจริยาวัตร
 ที่พวกเราเหล่าปวงชนชาวสยาม ได้เห็นกันอยู่เสมอเป็นประจำ
 ฉะนั้น ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญ
 ทานบารมีมากมายเพียงไร ทั้งได้เห็นถึงพระปรีชา

ญาณอันแหลมคมและลึกซึ้ง พระอุตสาหะวิริยะ และพระบารมีอื่นๆ อีกหลายอย่าง จึงนับว่าเป็นบุญของคนชาวไทยอย่างมาก ที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มเงาแห่งพระบรมโพธิสมภารของพระองค์ การที่คนไทยส่วนใหญ่ถึงจะมีความยากจน มีความเดือดร้อนกันก็จริง แต่ก็ไม่ถึงกับสิ้นหวัง หรือร้ายแรงจนอยู่กันไม่ได้ หรือเกิดความล้มตายกันมากมายเพราะความอดอยาก หรือเพราะเกิดการจลาจลหรือเกิดสงคราม หรือเกิดจากภัยธรรมชาติ เรียกว่าถึงอย่างไร คนไทยส่วนใหญ่ก็ยังมีความสุข มีรอยยิ้มปรากฏบนใบหน้า ซึ่งจะพบได้ทุกแห่งหน ก็เพราะบารมีของพระองค์โดยแท้

เห็นหรือไม่ว่าด้วยบุญบารมีของพระพุทธเจ้าทรงปกป้องคุ้มครองเหล่าสาวกของพระองค์ไว้อย่างไร และยิ่งยงยืนนานอย่างไร และด้วยบุญบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราชาวไทยทั้งหลายใช่หรือไม่ที่ทรงปกป้องคุ้มครองประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความปลอดภัย มีเอกราช มีอธิปไตยยืนยงตราบเท่าทุกวันนี้ ขอให้พิจารณาดูประเทศเพื่อนบ้านของเรา และประเทศ

อื่น ๆ ซึ่งเขามีได้มีพระเจ้าแผ่นดินเหมือนกับของเรา แล้ว
ผลเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นอย่าลืม เพื่อเป็นการเสริมสร้าง
พระบารมีให้กับพระเจ้าอยู่หัวของเรา ขอให้เราทั้งหลายจง
พยายามหัดเสียสละกันให้มาก สิ่งใด กิจการใดอันจะทำให้ผู้
อื่นเดือดร้อน เกิดความยากจน เกิดความเสียหาย ไม่ว่าจะ
เป็นความเสียหายส่วนบุคคล หรือส่วนรวมก็ตาม เช่น การ
ทำลายป่าไม้ ทำลายต้นน้ำลำธาร หรือสร้างสิ่งที่จะก่อให้เกิด
ความหายนะแก่ส่วนรวม หรือการกระทำใด ๆ เห็นอยู่แล้ว
ว่าเป็นความผิด เป็นสิ่งไม่ดี ก็ให้เสียสละด้วยการละเว้นเสีย
โดยการกระทำดังนี้ จะได้ชื่อว่า เราทั้งหลายได้ช่วยกันเสริม
สร้างบารมีให้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา และ
ผู้ที่จะได้รับผลดีจากการช่วยกันเสริมสร้างพระบารมีของ
พระเจ้าอยู่หัวของเรานั้น ก็คือปวงชนชาวไทยทั้งประเทศนั้น
เอง

พิมพ์ที่โรงพิมพ์วิญญาน ๔๗/๒ ถนนสามเสน บางลำภู
กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๘๒๒๐๒๕
พร รัตนสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๒

รายนามผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญ
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
(หนังสือ อ.พร รัตนสุวรรณ)

๑. ห้างทองเทพนำชัย (เตาปูน)
โดย คุณแหลม-คุณชลิกา โรจนโกศล และครอบครัว ๘,๐๐๐ บาท
๒. ห้างทองเทพนำชัย (นนทบุรี) โดยคุณชาญวิทย์ ถนัดธรรมกุล ๖,๐๐๐ บาท
๓. คุณอวยชัย-คุณศมานันท์ ถนัดธรรมกุล และครอบครัว ๑๔,๐๐๐ บาท
๔. ดร.นันทพล-คุณอโณทัย-คุณวันปิยะ โรจนโกศล ๓,๐๐๐ บาท
๕. คุณพจน์-คุณกาญจน์ลภิน-คุณกฤษณ์พีระ รัตนธรรมศรี ๓,๐๐๐ บาท
๖. คุณทศพล-คุณกคมน-ด.ญ.สุภัทสร-ด.ญ.วรัปสร ถนัดธรรมกุล ๑๖,๐๐๐ บาท
๗. โรงงานทองเทพนำชัย ๑๕,๐๐๐ บาท
๘. คุณอนันท์ ถนัดธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๙. คุณธงชัย-คุณนฤมล-คุณวรัญญา จึงประพฤติ และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท
๑๐. ครอบครัวศรีสุธัญลักษณ์ ๙,๐๐๐ บาท
๑๑. คุณฮั่ว-คุณพรมมา หอมศิริวรรณ, คุณสิทธิชัย-คุณปาริชาติ
ด.ช.วณฤทธิ์-ด.ญ.อุสา หอมศิริวรรณ และ
บริษัท สำนักกฎหมาย สิทธิชัยแอนด์แอสโซซิเอตส์ จำกัด ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๒. คุณศักดิ์-คุณรัชนี วงศ์กวีสกุล และครอบครัว ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๓. คุณพ่อเม้งซี่ แซ่ฮั่ว-คุณแม่อาบ้วย แซ่ตั้ง ๓,๐๐๐ บาท
๑๔. คุณพ่อเล็ก-คุณแม่สินี ถนัดธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๕. คุณพ่อใจเกียง แซ่แต้-คุณแม่เง็กเกี้ยว แซ่เลี้ยง ๓,๐๐๐ บาท
๑๖. คุณอรพรรณ-คุณรักษ์พงษ์ ถนัดธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๗. ห้างทองไทยศิลป์ ๑ โดยคุณวิศรุต-คุณรัชนี บุญบรรเจิดสุข ๕,๐๐๐ บาท

๑๘. ห้างทองไทยศิลป์ ๒

โดย คุณสุวรรณ-คุณลภักดิ์ บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท

๑๙. ห้างทองไทยศิลป์ ๓

โดย คุณสุรชาติ-คุณกิตติมา บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท

๒๐. คุณพ่อประเสริฐ-คุณแม่อ้ายยัง บุญบรรเจิดสุข ๓,๐๐๐ บาท

๒๑. คุณจีระชัย-คุณทัศนีย์ ไกรกังวาล และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท

๒๒. คุณกิตติ-คุณวันทนีย์ รัตนศรีวิจิตร และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท

๒๓. คุณดาพี่เอี้ยง แซ่ฉั่ว-คุณยายไซว แซ่ลิ้ม ๓,๐๐๐ บาท

๒๔. คุณเอี้ยงฮวง บุญบรรเจิดสุข ๖,๐๐๐ บาท

๒๕. คุณทวี-คุณนัยนา ลีลาเวชบุตร ๓,๕๐๐ บาท

๒๖. คุณศุภกฤต ลีลาเวชบุตร และครอบครัว ๓,๐๐๐ บาท

๒๗. คุณปริญญา-คุณลานี ลีลาเวชบุตร ๓,๐๐๐ บาท

๒๘. คุณภิญญาดา ลีลาเวชบุตร ๓,๐๐๐ บาท

๒๙. ครอบครัวอมรสิทธิ์ ๘,๐๐๐ บาท

๓๐. คุณชัชชัย จันทร์ศุภฤกษ์ ๓,๐๐๐ บาท

๓๑. บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด ๓,๐๐๐ บาท

๓๒. ครอบครัวหงส์เงิน ๕,๐๐๐ บาท

๓๓. คุณณัฐพล-คุณศุภาวณี ศรีสุธัญลักษณ์ ๓,๐๐๐ บาท

๓๔. คุณนริศ เรเชียงแสน-คุณแม่บุญมี คำเอี่ยม ๓,๐๐๐ บาท

๓๕. คุณสุวัชรีย์ เล็กศรีสกุล และครอบครัว ๓,๐๐๐ บาท

ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

(ต่อจากปกหน้าด้านใน)

ไม่คิด	อาฆาต	จองเวร
เพื่อเป็น	อภัยทาน	ทุกที่
ค้าจุน	คุณภาพ	ชีวิต
เพื่อทุก	คนมี	พลังใจ
ได้เห็น	ตัวอย่าง	ข้างดี
จักมี	ศรัทธา	ผ่องใส
ร่วมแรง	แคล้วคล่อง	ว่องไว
ทำทาน	เพื่อ “ให้”	แท้จริง
ทั้งหมด	จัดเป็น	ธรรมทาน
จากใจ	อาจหาญ	ทุกสิ่ง
พูดได้	ทำได้	จริง ๆ
ไม่ประวิง	เวลา	อวรณ์
หวังความ	พ้นจาก	กิเลส
ทุก ๆ	ประเภท	ถ้ายถอน
ขอใจ	อย่าได้	แคลนคลอน
ผันผ่อน	เพื่อทานะ-	บาระ-มี.

